

INTERNETOVÝ ČASOPIS KELTOVINY

65. číslo

listopad 2025

*Krásný listopadový den,
něco končí, aby něco nového začalo...*

Je pravdou, že to není v našem případě úplně přesné... My už jsme dávno začali ☺

Tímto úvodem jsem Vás chtěl připravit na to, že tohle číslo našeho internetového časopisu Keltoviny je (prozatím) poslední.

Hlavním důvodem ukončení časopisu je naše potřebné 100% nasazení okolo hledání informací o historii práskání bičem a náš projekt „Vypráskaná historie“ (přednášky o bičích, prezentace bičů z Vypráskaného muzea), se kterým budeme v roce 2026 jezdit po kulturních akcích po celé České republice.

*A co tedy v časopise naleznete?
Spoustu informací...*

Martin Štulla

Člen Bullwhips Hall of Fame (Bičářská síň slávy)

Obsah čísla 65.:

2	OBSAH, slovo úvodem	20	Z BOBŘÍHO DENÍKU
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ		<i>80. let vylodění v Normandii</i>
	<i>20. díl – Soutěže v zahraničí</i>	25	PŘEDSTAVUJEME
4	BÁSNÍČKY PRO VŠECHNY		<i>Památky Frýdlantska</i>
	<i>O andělíčkoví</i>	26	ZVÍŘE V NOUZI
5	HISTORIE		<i>Přikrmování ptáků</i>
	<i>Páni kluci</i>	27	INFORMAČNÍ SPEKTRUM
6	INFORMAČNÍ SPEKTRUM		<i>Tajemný Branišovský les</i>
	<i>Historie adventu</i>	29	RECENZE
8	PŘEDSTAVUJEME		<i>Novela Lucy</i>
	<i>Revenantea</i>	30	JEŇOULE A LAĎOULE
12	ČTENÍ PRO VŠECHNY		<i>Kouzelné dýně</i>
	<i>O statečné hradní panně</i>	33	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ
	<i>O Samsonovi</i>		<i>A něco na konec...</i>
13	LITERATURA A. KADMONA	36	INFORMAČNÍ SPEKTRUM
	<i>Poklad Praotců</i>		<i>Jízdenky</i>
16	KDE BYDLÍ PRINCEZNY?	38	FOTOREPORT
	<i>2. díl</i>		<i>Přednáška</i>
18	KOMIKS ZOMBÍK	39	INFO SERVIS
	<i>49, 50, 51</i>		<i>Připravujeme</i>
19	LÁDÍK VYPRAVUJE		<i>Děkujeme...</i>
	<i>Kominík Petr</i>	40	TIRÁŽ
			<i>aneb kdo nám píše...</i>

Historie nás baví... A může bavit i Vás.

www.historiepraskanibicem.cz

Biče, všude kam se podíváš

20. díl – Soutěže a setkání v zahraničí 2

Článek připravil Martin Štulla

informace sesbírány pro projekt o historii práskání bičem

Po Austrálii, USA, Mexiku, Německu, Rakousku, Švýcarsku a Itálii v tomto čísle budeme pokračovat v představování zahraničních soutěží a setkání. Jedny z potomků vynikajících pastevců žijí ještě dnes v Evropě a stále se setkávají prakticky při největších setkáních na světě...

Maďarsko a práskání bičem určitě nesmíme vynechat. V Maďarsku se koná velká **soutěž v práskání tradičním maďarským bičem**, bývá součástí třídního Národního shromáždění Maďarů (Magyarok Országos Gyűlése – MOGY), kterého se účastní přes 400 000 návštěvníků. V rámci tradiční akce se na soutěž sjíždí děti i dospělí, především Maďaři, z Rumunska, Slovenska, Polska, Maďarska a Srbska.

V této soutěži je první disciplínou minutová ukázka, kde se měří počet úderů, který se za minutu udělá, s tím, že tam jsou povinné prvky, tj. musely být ukázány určité typy úderů a také se klasifikovala jejich technika provedení. Stejně tak jejich návaznost za sebou. Druhou disciplínou je překážková dráha. Závodníci musí překonat různé překážky a mezitím používat bič jako zbraň – trefovat různé statické i pohyblivé cíle. Obě věkové kategorie (jak děti, tak dospělí) soutěží na stejné překážkové dráze, přičemž dospělí musí ještě při překonávání překážek nést 25kilogramovou zátěž představující jehně (pouze po části dráhy).

Naši polští sousedé se mají také čím pochlubit a nesmí zde určitě chybět **Żywiecká svatba**. Tato akce je nejstarší, stále se koná přehlídka koled a regionálních souborů v Polsku a zároveň největší akce tohoto typu v regionu. Poprvé byla uspořádána v lednu 1969 jako Přehlídka kolednických skupin okresu Żywiec. V roce 1976 byl název „Żywiecká svatba“ změněn na „Beskyzki Karnawał“, které se zúčastnily kapely z regionů ležících v Beskydech. V pozdějších letech byl tradiční název obnoven, ale podoba akce zůstala nezměněna. Přehlídku doprovázejí výstavy lidového umění tematicky spjaté s tradicemi Vánoc.

Dopoledne probíhá přehlídka hudebních skupin. Odpoledne následuje tradiční soutěž v práskání bičem. Soutěžní práskání bičem se hodnotí podle počtu správných triků a rytmu práskání. Také podle síly prásků a rytmického tance udávaného zvonky umístěnými na kostýmu zpěváka koled. Používají ho hlavně zpěváci koled Żywiec – „Jukace“.

Zaskočíme si ještě na chvíli za moře. Ale pouze kousek. Do Velké Británie. První ročník „**The British Whip Cracking Convention**“ se konal v roce 2005 ve městě Caerleon v jižním Walsu. V průběhu let se tato akce rozrostla na sportovní a cirkusovou

konferenci o práskání bičem. V dnešní době je součástí „**The British Juggling Convention**“, kam jezdí hosté z celého světa a ukazují, jak se práská bičem i jinde. K dispozici jsou zajímavé workshopy pro různé úrovně dovedností a soutěže – od výroby práskačky až po výrobu biče, s ukázkami a školicími kurzy od začátečníků až po sestavení představení...

Milovníci tradic a tradičního práskání slovenským pastýřským bičem se první říjnovou nedělí schází ve **Škole plieskania bičom** v Čičmanech v okrese Žilina na Slovensku, aby se naučili umění práskání s bičem. Škola je určena jak pro začátečníky, tak pro pokročilé, kteří se chtějí zdokonalit. Podle Martina Brxy, organizátora školy bičů, se scházejí proto, aby pastýřský bič nevymřel.

Dále na Slovensku probíhá několik (westernových) soutěží – většinou ve spojitosti s dalšími dovednostmi – velice podobných těm v České republice, například **O pohár ranče Partáci** spojený ze soutěží **Majster biča** a další soutěž **O Peyracovu ruku**.

Básničky pro všechny lidičky

O andělíčkoví

Báseň připravila Tereza Daňková

Andělíček chodí do nebeské školy,
plní tam všelijaké i zábavné úkoly.
Andělíček je k lidem laskavý,
citlivý, usměvavý a chápavý.
Jeho mohutná křídla nás pohladí,
do života nám radost a štěstí přivádí.

Na naše prosby k nám přichází,
životem nás s láskou provází.
Stačí mu jen od srdce věřit,
se svými bolestmi se mu svěřit.
Pomáhá nám, abychom byli šťastní,
proto bud' me v životě za vše vděční.

Náš život s ním láskou rozkvétá,
andělský vánek nám vlasy zaplétá.
Andělíček umí naše srdce uzdravit,
smutek a bolest z něj odplavit.
Proto ho přijmeme do svého života,
s ním se hezky žije, není to náhoda.

Páni kluci - 1975

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z csfd.cz, kinobox.cz a filmovyprehled.cz

Román Marka Twaina Dobrodružství Toma Sawyera (1876) se dočkal řady adaptací. Inspiroval i zdařilou retrokomedii režisérky Věry Plívové-Šimkové z roku 1975. Jako scenárista je pod filmem sice podepsán herec a ambiciózní režisér Vít Olmer, který však svým jménem kryl zakázaného Jana Procházku. Zkušený scenárista zasadil vyprávění do idylického městečka Levín roku 1900, kde prožívá nejrůznější dobrodružství trojice kamarádů – Tomáš, Jožka a Hubert. Sirotka Tomáše vychovává energická teta Apolena, která řídí celou domácnost a prostřednictvím manžela Václava i místní nádražíčko.

Tomáš je chlapec plný nápadů, které často končí rozhořčením nejen učitele a tety, ale i ostatních obyvatel městečka. Líbí se mu spolužačka Blanka a kvůli ní se rozhodne získat cenu pro nejlepšího žáka školy - ilustrované Staré pověsti české. Pro nejrůznější poklesky však nemá nejmenší naději dostat od učitele pochvalné lístky, na jejichž počtu udělení ceny závisí. Všichni tři kamarádi proto vylezou po žebříku do ředitelny a lístky si vezmou. Při slavnosti se všechno prozradí a chlapci, aby unikli výprasku, utečou z domova. Na napůl potopenou loďku naházejí své svršky a utáboří se v ruinách hradu. V noci slyší Tomáš z městečka detonaci. Netuší, že materialista Ležatka, brusič Petr a Pajdák vykradli s pomocí dynamitu Občanskou záložnu a že lup ukryli na hradě. Chlapci peníze najdou a vrátí se s nimi do městečka, kde se stanou svědky vlastního pohřbu. Po nález loďky se totiž všichni domnívali, že chlapci utonuli. Kluci jsou přivítáni s radostí, policajti zatknou Pajdáka, který však předtím zabil Petra. Ani Ležatka neunikne spravedlnosti.

Nestárnoucí dětská komedie ústrojně převedla dobové americké reálie do českého prostředí. Věra Plívová-Šimková uvedla do kin v sedmdesátých letech řadu nezapomenutelných dětských snímků - Lišáci, Myšáci a Šibeničák (1970), Přijela k nám pouť (1974) či Jak se točí Rozmarýny (1978).

Páni kluci však patří k tomu nejlepšímu, co z její autorské dílny vyšlo. Díky požadavkům kostýmnímu žánru se však

svým obsazením poněkud liší od jiných režisérčiných snímků odehrávajících se často v současnosti. K hlavním dětským představitelům, vesměs s minimálními či žádnými hereckými zkušenostmi, totiž autorka ústrojně připojila zkušené, dospělé herce. Tetu Apolenu si tak zahrála Iva Janžurová a strýce Václava ztvárnil Karel Augusta. Vít Olmer se ve filmu mihne v roliče strojvůdce.

V kinech se film objevil 1. 3. 1976 a od té doby se také pravidelně objevuje na různých televizních stanicích...

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Znáte historii adventu a adventního věnce?

Článek připravila redakce

Informace čerpány z internetových stránek topmarks.co.uk, infoplease.com, rodinka.sk

Když se řekne advent, tak si většinou představíte kalendář a 24 okének plných sladkostí. Víte však, co advent znamená a jak vlastně vznikl?

Historie a původ adventu

Adventní období bylo poprvé zaznamenáno už ve 4. století. Původně se jednalo o období, ve kterém se věřící připravovali na křest. V minulosti advent trval od 11. listopadu – svátku sv. Martina – až do Štědrého dne. Advent představuje začátek křesťanského roku, období 4 týdnů před Vánoci začínající 30. listopadu. Slovo pochází z latinského „adventus“, označení pro příchod. Představuje tedy období, během kterého se křesťané připravují na oslavu narození Ježíše Krista.

Jedná se o pokojné předvánoční období spojené se zapalováním svíček. Pro někoho však advent představuje období plné stresu, nákupů a příprav na svátky. Děti ho naopak vnímají jako období plné nedočkavosti, zvědavosti a mlsání sladkých překvapení, která se objevují v adventním kalendáři.

Kněží v tomto slavnostním čase nosí zpravidla fialové či královsky modré oblečení. V těchto tradičních barvách můžete vidět také svíčky na adventních věncích.

Adventní věnec

Adventní věnce zdobí kostely během celého adventu i dnes. Mají svůj původ v lidové tradici severní Evropy, kde během tuhé zimy obyvatelé zapalovali svíčky na zeleni svázané do kruhu (nejčastěji břechťan nebo jehličí). Zelený kruhový tvar symbolizoval nepřetržitý život. Světlo svíček poskytovalo lidem pocit domova a jistoty v nejtemnějším ročním období zimy. Kdy noci trvaly déle než dny. Adventní věnec je též symbolem koruny, kterou dostal Ježíš, když byl ukřižován.

Původní adventní věnec měl čtyři svíčky – tři fialové a jednu růžovou. Tři fialové symbolizovaly naději, mír a lásku. Rozsvěcovaly se první, druhou a čtvrtou adventní neděli. Růžová svíčka, která představovala přátelství, se rozsvěcovala většinou na třetí neděli. Na některých adventních věncích bylo zvykem zapalovat pátou svíčku na Štědrý den. Většinou byla bílé barvy a spojovala se s anděly a narozením Ježíše.

Vytvořte si adventní věnec doma

Pokud se rozhodnete vyrobit si adventní věnec doma, tak vám určitě nesmí chybět:

- ✓ Podkladový věnec z pěnové hmoty, kartonu nebo z jiného materiálu – poslouží jako základ.
- ✓ Větvičky z jehličnanů – časem sice opadají, ale krásně provoní celý byt.
- ✓ Jemný drát – na omotávání a přichycování větviček k podkladovému věnci. Větvičky si nejdříve nastříháme na menší části, postupně je přikládáme na podkladový věnec a omotáváme tenkým drátem. Větvičky ukládáme tak, aby konce překrývaly nové větvičky.
- ✓ Zahradní nůžky na stříhání větviček.
- ✓ 4 svíčky a 4 kovové držáky – barvy a velikost záleží na vás, nezapomeňte velikost držáků přizpůsobit velikosti svíček.
- ✓ Ozdoby – můžete zvolit sušené ovoce, jako jsou pomeranče nebo jablka, sušené bobule, šípky, skořici, oříšky, ale také různé vánoční ozdoby, stužky nebo čerstvě upečené perníčky.

Adventní kalendář

Zná ho každé malé dítě – 24 sladkých překvapení od 1. prosince až do Štědrého dne. Tato populární tradice vznikla v Německu a velmi záhy se rozšířila do celé Evropy a Severní Ameriky.

První zmínka o adventním kalendáři se objevila v roce 1851 v dětské knize Elise Averdieckové. V knize se objevuje malá dívka Alžběta, která každý den v prosinci poslouchá část vánočního příběhu, zpívá vánoční koledy a na tapetu lepí obrázky. Když má na stěně 24 obrázků, ví, že Vánoce konečně dorazily.

Původně představovaly obrázky v adventních kalendářích postavy z Bible. Vzhledem k tomu, že se tradice rozšířila i mezi ostatní, nejen věřící obyvatele, tak se způsob odpočítávání dní do Vánoc stal velkou zábavou a kalendář přestal mít čistě náboženský obsah. Proto mezi čokoládovými postavičkami andělů naleznete dnes i různé pohádkové postavy a televizní hvězdy.

Adventní kalendář, stejně jako věnec, netřeba kupovat. Vytvořte si s dětmi vlastní netradiční adventní kalendář, který potěší celou rodinu. Rovněž se vám budou hodit tipy na adventní výzdobu a dekorace.

Adventní tradice

S poklidným předvánočním obdobím se pojí také čas přípravy vánočního cukroví. Schovejte do vláčného těsta dobroty v podobě sušeného ovoce a vychutnejte si sladké adventní období kousek po kousku.

Dříve než zapálíte první svíčku na adventním věnci, připomene vám blížící se svátky nezapomenutelná perníková chuť. Užijte si tyto dny bez stresu a starostí a nechte si perníkovým adventním věncem provonět celý váš byt!

PŘEDSTAVUJEME

Revenantea

Článek připravil Mgr. Martin Foltýn
Informace čerpány z Facebookových stránek spolku

Ve světě, kde se „zábavná historie“ často rovná upoceně přednášce v kulturním domě s projektorem z devadesátek a občerstvením z minulého týdne, vznikl spolek, který to bere z opačného konce. **Revenantea**. Parta lidí, která historii nejen oživuje, ale rovnou ji exhumuje, neparfémuje, posadí k ohni a donutí ji vyprávět tak, že se i Jan Ámos v hrobě uchechtne. Zapomeňte na nudné fotky rytířů z kartonu s výřezem pro obličej či pohlednice s textem „*Středověk, jak ho neznáte*“. Tohle je středověk, jak ho skutečně **nechcete zažít...**

... a právě proto ho musíte vidět.

Revenantea: když se minulost rozhodne vstát z hrobu a pobavit přítomnost

V době, kdy většina občanských spolků pořádá sedánky o zdravé výživě, kurzy pletení *macramé*, nebo v ještě horším případě loví sousedy i náhodné kolemjdoucí na besedu s pamětníky sběru řepy v obzvláště úrodném roce 1985, dala se ve Zbýšově kousek od Slavkova u Brna dohromady parta lidí, která se rozhodla zaměřit na popularizaci historie, ale zároveň si řekla:

„Historie by neměla být sterilní. Ani bezpohlavní. Ani bez ohně.“

A tak se zrodila **Revenantea**. Kulturní Frankenstein, který dává minulosti nový život, občas s kouřem, občas s plameny a vždycky s pořádnou dávkou sarkasmu. Spolek historických nadšenců, kteří s láskou a nadsázkou oživují to, co z povinné školní docházky v oblasti dějepisu většina z nás vytěsnila, spolu s teoriemi rovnic o třech neznámých a figurou č. 5 sestavy na spartakiádu. Nejdou na to ovšem jen s nadšením a humorem, ale na pomoc si berou i nejnovější poznatky v oblasti pedagogiky. Využívají k tomu průlomovou experimentální vzdělávací metodu „imerzivního edutainmentu“, jejímž autorem je jeden ze zakládajících členů spolku, spojující konzervativní výklad dějepisy s reenactmentem, muzeální expozicí, multimediálními prvky i aktivním zapojením publika.

U pár jejich počinů jsme měli možnost se zapojit, či alespoň přihlížet. Tihle lidé nepořádají obyčejné akce. Oni budují portály do časoprostoru. A co víc – poté, co vás dovedou do historie, naučí vás ji milovat, bez ohledu na to, jak moc jste ji ve škole

nesnášeli. Přivedou vás do minulosti ne proto, abyste se učili, ale abyste se smáli, báli a na chvíli zapomněli, že máte milenku nebo hypotéku.

Nejsou to historici v tvídovém saku a kravatě se vzorem rybí kosti, co s vážnou tváří a umně skrývaným brněním v podbřišku hladí vitríny v muzeu. Jsou to spíš ti, co vám tu vitrínu otevrou, vytáhnou lebku, obléknou ji do svalů a kůže a donutí ji udělat pro vás stand-up o inkvizici.

Když se učebnice promění v ohniště

Například když koncem jara v jejich domovském Zbýšově u jihomoravského Slavkova probíhala akce s příznačným názvem „*Pout' časem*“, více než stovka dětí nadšeně běhala mezi interaktivními stanovišti, a vyšetřovala středověký detektivní případ. Zatímco si rodiče dopřávali středověké placky a pivo s medovinou, jejich potomci nadšeně luštili indicie o zapomenutých řemeslech, písářích, kejklířích, alchymistech a dalších, a přitom, aniž by to zaregistrovali, se učili o historii, aby se *pak z nově nabytých znalostí ještě dobrovolně nechali zkoušet*. Tohle nebylo muzeum, ani aula. To byla škola kouzel v Bradavicích na český způsob, jen s menším rozpočtem a větším smyslem pro realitu, včetně bláta a pachu kozích bobků.

V létě pro změnu uspořádali akci, při které se nad replikami středověkých popravčích hranic opékaly špekáčky, ale zároveň se mluvilo o čarodějnických procesech a o středověkém pojetí spravedlnosti... a přítomní – jak děti, tak dospělí – vstřebávali se zatajeným dechem informace, které v tomto rozsahu nejsou nejspíš známy ani v akademických kruzích, přičemž průběžně pochopily, že středověk nebyl jen o rytířích a princeznách, ale i o tom, co může následovat po větě „...*takže ty popíráš, že ...*“.

V jejich podzimním projektu, „*Zbýšovské pouti z pekla*“, Revenantea pro změnu otevřela bránu do samotného pekla – a to *doslova*. Velkorysá podívaná nabídla rej dvou desítek čertů, ohnivou show a tolik sirného kouře a pyrotechnických efektů, že se v sousední farnosti málem sloužila mimořádná mše. Cíl byl jasný – připomenout přítomným, že i když čerti (možná?) neexistují, hříchy rozhodně ano, a že peklo nemusí být jen biblický pojem nebo školní jídelna při výdeji rybího filé s atom kaší, ale také dobrý důvod zamyslet se (nejen) nad předsevzetími a sliby, co jsme dali loni na Mikuláše. Dle nadšených ohlasů se jim to zjevně více než podařilo.

Tímhle ovšem jejich akce zdaleka nekončily. K vidění byli i na táboře dobrovolných hasičů, lázeňské kolonádě v Mariánkách, zřícenině hradu Cimburk, dětském dnu k ukončení prázdnin nebo třeba renesančním odpoledni pro mládež v Brně.

Školní třída? Ne. Spíš časová anomálie.

Revenantea není spolek pro slabé povahy. Je to kulturní inkvizice v nejlepší formě; sice (většinou) bez mučení, ale s ohromnou dávkou energie, nápadů a humoru. Cílem téhle party není, aby si návštěvník odnesl jen leták, ale zážitek, lehký šok a několik otázek, které mu v hlavě budou doutnat déle než uhlík v ohništi po žhavém ordálu. Na jejich akcích se mísí vůně svařáku, potu, spálené slámy a intelektuálního zážitku, a to celé v atmosféře, která připomíná, že i vzdělávání může být sexy, pokud k němu přidáte kousek středověku, oheň, medovinu, buřt a sarkastického kata. Těžko se to popisuje, ale snadno pozná, protože se jakoby mávnutím kouzelného proutku (nebo spíš popravčího meče) ocitnete ve směsi středověkého jarmarku, divadelního šílenství a školního výletu, který se sice zvrhl, ale „...*tak nějak ve správném směru...*“.

Jestli máte dojem, že historie je mrtvá, Revenantea vás přesvědčí, že ne. Že to není nudná kostra, ale spící – byť trochu hubená – kráska, kterou „*probudit k životu*“ může být sice stejně riskantní jako romantický vztah s válečným veteránem s PTSD..., ale rozhodně to stojí za to.

Chcete se o tom přesvědčit sami? Pak se na Facebooku přihlížte na jejich profil **Revenantea** a přijďte se podívat na některou z jejich nadcházějících akcí. Třeba na připravovanou přednášku o **Gévaudanské bestii**, jejíž termín bude už brzy zveřejněn, kde se spojí odborný výklad o reáliích tohoto tajemného a děsivého fenoménu ve světle posledních vědeckých poznatků, s následnou filmovou projekcí úžasného filmu „**Společenstvo vlků – Hon na bestii**“. Zkrátka vzdělávací večer, kde si zároveň můžete dát pivo a popcorn, bát se i přemýšlet, jestli jste se právě mimoděk nevzdělali... a navíc u toho vidět nádhernou Monicu Bellucciovou v korzetu a nejlepších letech.

„Sapiere aude...“ i když to bolí

Máloco vystihuje činnost tohoto spolku lépe, než slavné Kantovo „*Odvaž se být moudrý*“. Odvaha poznat minulost je totiž odvahou podívat se do zrcadla. A neuskočit. Dějiny se sice píší inkoustem, ale přežívají díky těm, kdo je přepisují vínem, potem a krví, ale hlavně... slovem, zpěvem, veršem, obrazem... jednoduše – zprostředkovaným prožitkem.

Revenantea se snaží být kronikářem, který zapomněl být vážný, protože pochopil, že lidé se z minulosti nepoučí, dokud se jí nezačnou smát. A právě v tom je jejich síla. Tam, kde jiní historici přemýšlejí nad formátem citace, která vynikne ve světle svíčky před brýlemi jiných učenců, tihle krásní blázni přemýšlejí, jak zapálit pochodeň, tak, aby osvětila cestu k vědění i pro ty, kteří by raději zůstali v přítmí. Nejsou to kazatelé pravdy, ale šašci dějin, kteří vědí, že pravda se nejlíp podává v kostýmu s rolníckými a trochou sarkasmu. Neuctívají minulost, jako relikvii, ale **provokují ji, dráždí, šťouchají klackem a smějí se jí do tváře tak dlouho**, dokud se nezačne smát zpět. A právě v tom

je rozdíl mezi pamětníkem a vypravěčem – pamětník si příběh pamatuje po zbytek života, vypravěč zajistí, že si ho lidé budou pamatovat po zbytek dějin.

Členové spolku o sobě s oblibou prohlašují, že nejsou reenactoři, ale „časoví pašeráci“. Vytahují z minulosti to nejzajímavější – prameny, paměti, řemesla, mýty. Něco, co často voní po dehtu a vině, klidně i témata, jako je tortura, a servírují to na decentní úrovni, přesto ale s humorem, který by rozesmál i profesionální plačku z krematoria. Děti si z jejich akcí odnášejí zážitky, rodiče úsměv na pozadí lehkého traumatu, a všichni dohromady odcházejí s pocitem, že se něco naučili... a že by možná přece jen měli ten dějepis vzít na milost.

V Revenante se tedy nesází na data, ale na příběhy, a na to, že každý příběh, který stojí za to vyprávět, si zaslouží i trochu kouře, humoru a morálního ponaučení. Ať už stojíte na jejich přednášce s kafem, u jejich repliky dobového instrumentária s mrazením v zádech, či u jejich doutnajícího modelu popravní hranice s buřtem, je těžké nepropadnout dojmu, že jste právě na chvíli překročili i hranici času... a ocitli se někde, kde se minulost nejen vypráví, ale *doopravdy prožívá*.

Jak říkají sami členové spolku:

„Historie je jako mrtvý kůň – zdá se, že už nikam nepoběží, smrdí, každý ho obchází, ale nikdo ho nepochová.

Ne z úcty, ale z přesvědčení, že za to nestojí.

A my jsme tomu koni zapálili ocas.

Ne z neúcty, ale z víry, že právě takhle ještě vyhraje Velkou pardubickou.“

Takže až vás při průjezdu slavkovským krajem přivítá kouř, lomození čertovských řetězů nebo chlápek s mečem a důtkami, který vysvětluje rozdíl mezi spravedlností a zvůlí, nepanikařte.

To není apokalypsa.

To je jen **Revenantea**. Parta lidí, která dává historii druhý život.

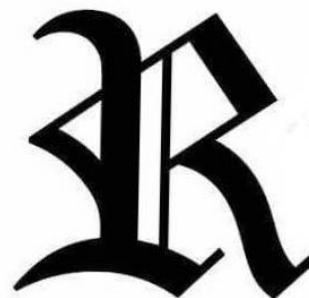
Ne z nostalgie, ale z víry, že ona historie je příliš zajímavá na to, aby byla považována za minulost...

...a z přesvědčení, že i popel může znovu zahořet.

Poznámka spolku Keltoviny:

Stejným způsobem jako spolek Revenantea se snažíme i my předávat informace o historii práskání bičem návštěvníkům řady kulturních akcí. Na spoustě akcí nás potkáte i současně. Přece jenom naše oblasti historie si jsou velmi blízké.

A můžeme Vám prozradit, že v rámci naší spolupráce se máte na co těšit. Ale více prozrazovat nebudeme. Vše se včas dozvíte...

Čtení pro všechny

O statečné hradní panně

*Pověst vybrala Věra Melicharová
Informace čerpány z pověsti Západních Čech*

Hřebený – hrad a zámek Hartenberg

V čase husitských válek vytáhl do boje proti husitům i pán Hartenberka. Z bojů už se ale nevrátil. Zůstala po něm dcerka – Zdeňka, dívka spanilá, nebojácná, hrdá jako její otec. Stalo se, že husité přitáhli také před Harteberg. Zdeňka se rozhodla hrad bránit. Hradby osadila udatnými muži a poručila zvednout padací most. Statečně a úspěšně se bránila bojovníkům pod vedením hejtmana Petříka. Vždyť „Hart“ znamená tvrdý a tvrdí byli i obránci hradu. Hrad dlouho odolával. Husité se proto rozhodli jeho posádku vyhladovět. Když v komíně zbyla poslední uzená kýta, ukázala se ve věži hrdá Zdeňka a se slovy, že husitské vojsko maří čas, když si myslí, že je vyhladoví, a vyhodila směrem k rozzuřeným husitským obléhatelům poslední kýtu. Aby zamezila zbytečnému krveprolití, rozhodla se, že vojsko do hradu pustí, pokud bude dovoleno jejímu lidu odejít.

Husitský hejtman souhlasil pod podmínkou, že ho Zdeňka bude na hradě očekávat. Obránci pobrali šperky a zlato a odcházeli k západu. Zdeňka zatím čekala v hradním sklepe. Petřík vešel, ale hned v překvapení ustrnul. Před sebou spatřil svátečně oděnou hradní paní. Stála uprostřed klenutého sklepa a v ruce držela hořící pochodeň. Ukazovala jí na sud střelného prachu. Ve chvíli, kdy hejtman vykřikl „zadrž“, zalehl do sklepa ohlušující křik. Pod hradbami nastal zmatek a shon. Do hradu vpadla očekávaná pomoc a husitské vojsko se dalo na úprk.

Hartenberg neboli Hřebený je středověký hrad vystavěný na strmém ostrohu nad říčkou Svatavou, později přestavěný na zámek. První zmínky o pánech z Hartenberka pocházejí ze 13. století. Dále prameny uvádějí, že v době husitských válek, hrad dobyl a vyplnil roku 1426 husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic.

O Samsonovi

*Pověst vybrala Věra Melicharová
Informace čerpány z pověstí z Lipnice*

Kdysi dávno lipnický hrad vlastnil krutý rytíř Samson.

Večer s oblibou vyjížděl z hradu a unášel na něj mladé dívky z okolí. Když se pak s dívkou dostatečně potěšil, uvrhl ji do tajného podzemí jedné z hradních věží. Dveře do ní se daly otevřít jen zvenčí a klíč od zámku nosil Samson stále u sebe. Zvěst o strašném rytíři se nesla okolním krajem. Jednoho dne unesl Samson další půvabnou dívku. Ta již tušila, co ji čeká. Samson nebohou dívku odvedl ke svému podzemí, otevřel dveře a strčil ji dovnitř. Děvče však v poslední chvíli strhlo rytíře s sebou. Dveře se zavřely a zámek zaklapl. Rytíře Samsona tak nakonec potkal stejný osud, jaký chystal svým nevinným obětím a mohutná hradní věž dodnes nese rytířovo jméno.

Jiná verze pověsti:

Další hrůzná pověst, která však není ničím podložena, je o jakémsi rytíři žijícím na Lipnici. Jednalo se prý údajně o zvrhlého a zlého člověka, který unášel místní dívky do jedné věže, zvané Samsonova. Její vchod nechal opatřit zámekem, který však šel otevřít pouze zvenčí, a klíč měl jen on sám. Jednou v záchvatu chťiče zapomněl a zůstal se svojí obětí uvězněn uvnitř věže.

I když pověst není ničím podložena, na pravdě se zakládat může, vždyť i dnes známe zvrhlé násilníky, kteří své oběti dokázali věznit i desítky let... Každopádně hrad Lipnice nad Sázavou je jistě plný tajemství a nevysvobozených duší, čekajících na své vysvobození.

*Článek připravil Adam Kadmon
Vlastní autorská tvorba redaktora*

Poklad Praotců (Hřídelecká Hůra)

Bývalo kdysi, za časů třicetileté války, že k magmatickému skalnímu útvaru Hřídelec nevedla žádná cesta ani stezička a všichni sedláci, co měli okolo pole a sady, se tomu místu vyhýbali obloukem. Povíдалo se tam o černé postavě, kterou místní spojovali se samotným satanášem, a která v noci skučela v útrobách bývalé sopky a rušila tak spánek dobrých pobožných lidí. A kdo se k téhle strize přiblížil, na toho se vrhla a svým ohnivým dechem mu znetvořila tvář. Jeden tam ale přece přes noc vydržel. Loupežník Pastorek, nebo spíš zbojník Tomáš Pastorek. Hrdelní právo na něj bylo už dávno vypsané a vykourili ho z lesní nory jako lišku. Uprchl po skalách a polem se plazil, a nakonec se schoval právě tam. Nikdo by se do nitra sopky neodvážil za žádnou cenu, a vojáci bývají pověřivější než staré báby. Ideální místo, kam se na noc schovat.

A tak Tomáš Pastorek stál před dvěma skalami, ze kterých se linula mlha a úzká škvíra lákala ke vstupu asi tak jako rozevřená vlčí tlama. Dodal si odvahy, řka, že co je mu do babských tlachů, a vstoupil. Vlhká skála ho stiskla a jak se sunul vpřed a popadal dech. Procpal se až doprostřed. Plácek byl prázdný a posetý prohřátým štěrkem. Posadil se na kámen a podíval se na hvězdné nebe. Bylo stejné, letní a přívětivé. Uvnitř dávno vyhaslé sopky se cítil bezpečně. Po pár dnech, kdy dělal vojákům zajíce na honu, se odvážil si zdřímnout.

Probudil se krátce před půlnocí, jak soudil podle měsíce, který byl stále vysoko na obloze a vrhal do sopouchu lesklé stříbrné světlo. A to lehounké světlo po nitkách vnikalo do sopky a ve štěrku jako by se skutečně třpytilo drahým kovem.

A jak tak Tomáš kouká, posadí se, sáhne před sebe a zdvihne stříbrnou minci. Podrbe se na hlavě, a zdvihne další, pak další pak další a už má celou hrst. Usmívá se, postaví se a rukou pohazuje a vesele penízky cinká. A vůbec netuší, že se před ním z vlhkosti vzduchu skládá postava, postava černá jako noc, ale útlá v bocích a s mrtvým úsměvem

ženy co nenašla klid. „Zahod' to prokleté stříbro,“ vykřiknou neživá ústa a zní to jako by o sebe narážely sféry a sbor duchů k tomu dělal tuš.

Zbojníček zaječel, mince zahodil a odskočil dva metry dozadu, kde se přitiskl k chladné skále. Zátylek se mu ježil, vlasy vstávaly a v žaludku tisíc jehel mu tančilo mazurku strachu. Neodvážil se na přízrak podívat, blekotal ve jménu Ježíše Krista, ale slova se mu pletla a písmenka mu utíkala z jazyku. Přízrak vztáhl ruku, ukázal na zbojníka prstem a pokračoval, „Zahod' to prokleté stříbro a uteč, než přijdou! A přijdou brzy! Uteč, člověče, uteč. Schovej se!“

„Bla bla bla blek bleky blekoty,“ lezlo ze zbojníka, nohy měl dřevěné, ale jak do nich náhle vjela síla, když se přízrak pohnul směrem k němu. Do nejtmašího kouta zahučel ani nevěděl jak, a přízrak se rozplynul do vlahé noci. Seděl tiše za kamenem ani nedutal a přemýšlel, co bude dál. Zajatý vyšší mocí nevěděl ani kde mu hlava stojí. Ležel za balvanem a hluše se modlil. Vzpomínal na doby, kdy byl panský pasáček krav a život mu ubíhal den za dnem bez vzrušení, bez starostí. Chtělo se mu utíkat, utéct z toho prokletého místa, třeba do náruče císařských, na jistou smrt. Jenže hned si to zase rozmyslel. Myšlenka na smrt na háku mu rozčísila čelo jako jasná čepel uvědomění pevné reality v tomto světě. Už se mu ven ze sopouchu nechtělo, zvláště když po chvílce uslyšel jakýsi vzdálený halas vojska, který se pomalu blížil až k jeho úkrytu.

A za nedlouhou chvíli už byl halas až u něj. Bylo to několik mužů s jedním koněm. Nesvítily pochodněmi, zato cinkali zbrojí a zbraněmi a bavili se mezi sebou hrubými hlasy a neznámým jazykem. Dva starší hlasy hovořily s mladším, který se bránil. Jazyku nerozuměl pro jeho germánský původ. Z celého rozhovoru rozuměl jen jedinému slovu. Silbr. To jest stříbro. A úplně mu to stačilo k tomu, aby přestal dýchat. Hlasy se zdály být rozčilené, a ten mladší hlas jakoby pobavený. Začala cinkat zbroj za hrubých nadávek těch dvou starších chlapů a cinkala až dost, až si Tomáš pomyslel, že ji snad svlékají. Pak slyšel hekání a nadávky, jak se dva tlustí chlapi pokoušeli procpat skalní škvírou do sopouchu. Mladší hlas se neudržel, a po chvíli dušeného uchechtávání se rozesmál upřímným smíchem, který byl kvitován dalším kolem hrubostí těch dvou starších. Smích dodal Tomášovi odvahy. Smějí se lidé veselí, a lidé veselí jsou v jádru dobří a nově vzbuzená důvěra podnítila v něm zvědavost a odvážil se vykouknout. Do sopouchu se zrovna procpal první Švéd. Poznal ho podle módy. Švédové jsou až tady! Když se dovnitř s heknutím protlačil i druhý seveřan, tiše se za ním protáhl stín pořád ještě se uchechtávajícího panoše s velkým balíkem. Panoš byl oblečen po způsobu německém. Něco tiše a pobaveně pronesl a začal křesat křesadlem u lucerny. Tomáš zapadl v mžiku zase za balvan, za kterým ležel.

„Wo ist der Silber!“ uhodil našťvaný švédský šlechtic špatnou němčinou na špiona, který je sem dovedl. Český zemánek ukázal na zem. „Tady, ve štěrku rozházené, a pak se ještě musí kopat,“ pronesl dobrou švédštinou a posvítit lucernou. Mince na zemi se zaleskly. Vysoký šlechtic severu se změnil na banditu s tváří šelmy a vrhl se na zem a sbíral. A když jeho kumpán mu chtěl pomáhat, odkopl ho a odstrkoval a rukama hrabal se v něžné české zemi, a vyhraboval prsteny a kalichy, náramky a stříbrné špalíky a pološileně se smál. Rval si je do vaku a do kapes. „Kopejte! Kopejte!“ křičel celý rozradostněný náhlým bohatstvím a seděl na hromádce drahého kovu blaženě jako dítě.

Už i druhý švédský kumpán mohl odložit meč a chopil se krumpáče. Jen Čechovi se stále nechtělo. „Co koukáš! Kopej!“ štěkl severský kníže už podrážděně. „Chci svůj podíl

ted'“ začal se zemánek vymlouvat. „Je to prastaré stříbro, našich praotců a prý je prokleté. Bojím se, pane, dej mi můj díl ted' a propusť mě.“ „Dostaneš svůj podíl.“ pronesl Švéd pánovitě, „až odvedeš svůj díl práce.“ A v očích se mu zalesklo, a jako by bezděky spustil ruku k pasu. A český zeman, který to v té válce táhl na všechny strany, moc dobře věděl, co se bude dít.

„Neměl sis sundávat tu zbroj, pane.“ pronesl, a uchopiv svůj palaš jako tesák, udeřil prudkým výpadem proti švédskému pánovi. Ten v mžiku tasil levoruční dýku, a jeho sek vykryl. Avšak na bod shora, tělo na tělo, už krátkou čepelí nestačil. Ostrý břit mu prořízl hrdlo, zaskřípal po klíční kosti a tlustý švédský pán se složil proklatý naskrz. To už měl druhý Švéd v ruce tajně svůj meč, a že to nebyl meč ledajaký. Ten druhý Švéd byl totiž landsknecht, pánova osobní stráž. A nosil s sebou obouručák, že už delší viděli snad jen ve Skotsku. Chlap nebyl tlustý, jen velký jako hora a máchal s tou hroznou zbraní jednou rukou a druhou měl frajersky položenou na těžkém tesáku u pasu. Mával na tom malém prostůrku dost odvázně, a Čech si ho mezitím měřil. Byl to rváč, zjizvený a nasraný. Jen co se trochu rozcvičil, vrhl se do boje s žalem a zlobou, s touhou pomstít život svého zrádného vládce.

Čech se bil, rval se, i chytrosti zkoušel, ale palaš je palaš. A ač mu o té zbraní ve vychování říkali, že je to těžký kord, na obouruční meč je pořád dost lehký. Švéd bil a dobil zemánka k zemi. Ten ho v poslední zoufalé křeči odkopl daleko. A když se zrovna zdálo, že i Švédovi ubylo sil a nastal čas na ústup po česku, ten cizí válečník se těžce zvedl. Zdvihl svou obří zbraň nad hlavu, a místo aby se rozběhl, tak jí prudce mrštil. Obouručák zasvištěl vzduchem jako kosa a než se jeho let rozbil o kámen a zem, připleť se mu do cesty prchající Čech. Stihnul ještě udělat kryt, ale proti síle claymoru to nebylo nic a zruďná čepel zničila jeho zbraň, protla mu stehno, a jak se zasekla v kosti, strhla zemana na zem.

Tomáš poslouchal hádku i souboj, a když uslyšel velkou ránu a chechot vítěze, zaslechl řeč, která mu do žil vlila vlastenecký bratrský cit. Ten zasažený se začal naříkat a modlit. Ale česky. „Maminko moje, už je po mě veta!“ zaječel a pak se potichu modlil Otčenáš, jak ho to učili jeho protestantští otcové. Tomáš se znovu odvážil vyhlédnout, a viděl svého pobratimu, jak ležel na zemi zkrvavený. Tiše se modle, trhal si hazuku a podvazoval se ve slabině, zatímco obří švédská postava se krutě smála, tasila těžký široký tesák a kráčela pomalu od balvanu ke zraněnému. Lucerna se válela v trávě a svítila Švédovi do očí. Tomáš vida, že je dokonale kryt a zezadu může snadno přepadnout protivníka po zbojnickém zvyku, vůbec se nerozpakoval, potichu k sobě přitiskl svou sekyru a vykradl se za Švéda.

Bosé nohy na kameni, sebejistota vítězného válečníka, tlumený zbojníkův dech, vařila se mu krev, když zvedl sekyru a bez varování ťal vší mocí do zátylku. Švéd spadl na zem, kde umíral v bezvědomí. Tomáš, ve kterém se to všechno dusilo, zařval z plných plic: „Za Čechy!“ a utál ležící mrtvole hlavu. Pak se vrhl pomoci zmatenému zemanovi, který ho nejdřív považoval za anděla, blouzníc ze ztráty krve. Hned se mu ovšem na chvílku rozjasnilo, a ostře viděl jakéhosi chasníka, jak mu ve slabině stahuje škrtidlo. „Neníť mi pomoci. Bůh mě potrestal, že jsem s nepřítelem obcoval, a tulich vláčel, místo abych tesák zvedal s tebou, bratře.“ „Blábolíš, pane,“ pravil zbojník, „zachráním tě, a ještě k užítku budu já tobě tak ty mě.“ Zeman pozdvihl pravici a slabě mu stiskl rameno. „Vem to stříbro, zahrabej ho. Je pohanské a nosí smrt.“ „Bůh tě trestá, pane za to, že jsi chtěl dát stříbro v ruce cizím, když je to bohatství našich praotců, určené pro jejich syny

a dcery. Ty jsi chtěl, pane zaprodat naši čest, ale milosrdný Bůh už tě potrestal, a více se už nehněvá. Přežiješ.“ Pak se světlá chvilka vytratila, zeman chvilku blouznil o svém dětství a stisk na rameni povolil.

Tomáš chvilku smutně seděl, pak vzal krompáč a hluboko zakopal nejen všechno stříbro, ale i mrtvolu českého zemana a jeho švédských kompliců. Když se nad jejich hrobem modlil páternoster, hezky po katolicku, skoro svítalo. Pak už jen do pytle posbíral všechnu kořist staženou ze švédských mrtvol. Protáhl se štěrbínou, posbíral švédský kov ze svlečených zbrojí. Vyšvihl se na rychlého koně a bohatý ujížděl z kraje pryč od císařských i od nepřátel dělat zboje zase jinde. A stříbro se svou prastarou strážkyní tam stále čeká na své objevení.

/Ojediněle zachovalý sopouch se jménem Hřídalecká Hůra byl několikrát upraven k sídelní činnosti, a to neznámým původcem. Lidová tradice praví, že to bylo sídlo loupežníků a čarodějnic, a je docela dobře možné, že přírodou vytvořené prostranství bylo využíváno jako azyl právě lidmi na okraji společnosti, blázny, zločinci, potulnými žebráky, či lidmi prchajícími před výkonnou mocí. /

Kde bydlí princezny?

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z internetových stránek google.com a seznamzpravy.cz

Tak na kterém zámku princezen jste přes léto byli Vy? Já pro Vás zase nějaké posbírala a připravila další informace, kde, jaká princezna bydlela.

Zámek Telč

Natáčelo se tu: Pyšná princezna, Jak se budí princezny, nebo Z pekla štěstí

Pohled ze zámecké zahrady v Telči k pohřební kapli Zachariáše z Hradce a východní arkádě.

Telčský zámek stojí trochu ve stínu slavného náměstí, na které urbanisticky navazuje. Památkově je však neméně významný. Převážně renesanční areál vybudovali z původního gotického vodního hradu pánové z Hradce. Podílel se na něm i dvorní stavitel Rožmberků a pánů z Hradce, manýristický architekt Baldassare Maggi. Pozdější majitelé už dělali jen menší úpravy, z doby Podstatských z Lichtenštejna pochází empírový skleník.

Zámek Ploskovice

Natáčelo se tu: Princ a Večernice, Nejlepší přítel nebo Deváté srdce

Barokní zámek Ploskovice postavil zřejmě architekt Dientzenhofer poblíž renesančního předchůdce, zbořeného v 19. století.

Jediného zástupce baroka v našem výběru patrně navrhl architekt Kilián Ignác Dientzenhofer. Jako letní sídlo v italsko-čínském stylu si ho nechala vybudovat Anna Marie Františka Toskánská, princezna Sasko-lauenburská. Ke stejným účelům později sloužil císaři Ferdinandu V. – poslednímu českému korunovanému králi, nebo československému ministru zahraničí Edvardu Benešovi. Při romantické přestavbě v 19. století mu architekti Jan Bělský a Josef Pokorný přidali patro a na východní straně k arkádám přistavěli pavilon.

Zámek Žleby

Natáčelo se tu: O vánoční hvězdě, Tři bratři nebo Nejlepší přítel

Předlohou vstupního průčelí zámku Žleby byl Montacute Castle v anglickém hrabství Somerset.

Romantický zámek na Kutnohorsku v neogotickém stylu je známý i oborou s bílými jeleny. Původně to byl gotický hrad přestavěný renesančně a barokně. Při restaurování v 19. století purističtí architekti František Schmoranz starší a Benedikt Škvor tyto úpravy odstranili. Nechali jen část štuků, zůstala i barokní kompozice. K úpravám si vzali za vzor anglický zámek Montacute.

Hrad Ledec nad Sázavou

Natáčelo se tu: Anděl Páně 2, Šťastný smolař nebo Čertí brko

V ledečském hradě jsou expozice městského muzea, včetně té věnované Jaroslavu Foglarovi.

Ledečský hrad patří k méně známým, ale filmaři sem jezdí celkem často. Pohádky se tu natáčejí až v posledních letech, poté, co zanedbaná stavba prošla rekonstrukcí. Areál se stavebně vyvíjel od raného středověku po baroko a má vzhled bytelné pevnosti. Zatímco z dálkových pohledů má barokní úpravu, nádvoří je převážně renesanční. Bývalým hradním příkopem vede železnice.

Hrad Kokořín

Natáčelo se tu: Princezna se zlatou hvězdou, Kouzelný měšec nebo Korunní princ

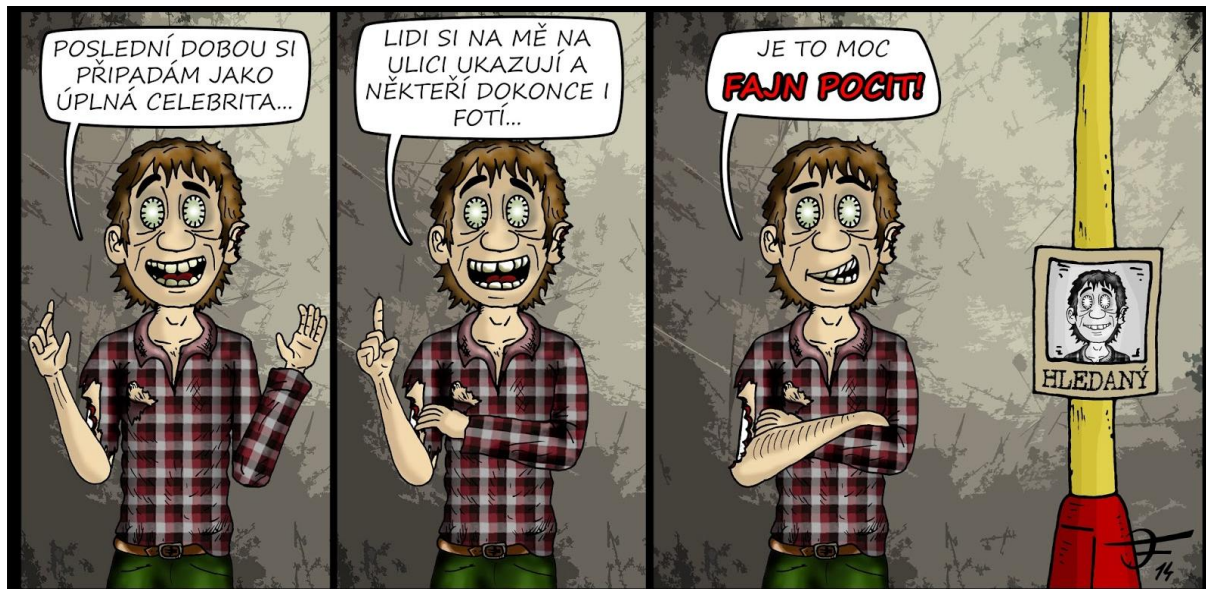
Nevelký hrad Kokořín s výraznou věží je centrem známé pískovcové skalní oblasti.

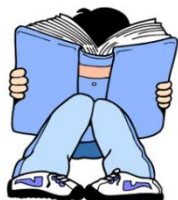
Gotický šlechtický hrad na pískovcových skalách má jádro ve tvaru půlměsíce. Často měnil majitele a postupně chátral. V 19. století už byl zříceninou, která inspirovala romantické básníky a malíře. Na přelomu 19. a 20. století ho koupila obchodnická rodina Špačků a nechala ho opravit ve stylu romantismu podle plánů architekta Eduarda Sochora.

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

Ládík vypráví

Kominík Petr

*Pohádku připravil Ladislav Hakl
Vlastní autorská tvorba redaktora*

Byl krásný slunečný podzimní den, sedlák už od rána sháněl kominíka a vydal se do hospody. Přišel dovnitř, usadil se ke stolu a ptá se hostinského.

„Tondo nevíš kde bych mohl sehnat kominíka?“

Hostinský odpověděl. „To teda nevím Franto, zkus se poptat u starosty.“

Sedlák se tedy vydal za starostou na radnici. Zaťukal na dveře a starosta říká. „Dále.“ Sedlák otevřel dveře a vstoupil do místnosti. „Co potřebuješ Franto?“ Zeptal se zvědavě starosta.

„No Martine mám takový problém, potřebuji sehnat kominíka. Nevíš o nějakém? V hospodě mi řekli ať jdu za tebou.“

„Vím o jednom, jmenuje se Petr. Bydlí na kopci u Třetího vršku.“

„Děkuji Martine.“ Řekl sedlák a odešel.

Přišel na statek a šel do stáje, tam vyhřebelcoval koně a připravil sedlo. Kůň měl zrovna nové podkovy. Nasedl na něj a jel směr Třetí vrch.

Po chvíli dojel na místo, slezl z koně a zabušil na dveře. Buch, buch! Dveře se po chvíli otevřely a vyběhl chlapík celý od sazí. Na hlavě měl bílou čepici a na sobě zvláštní černý mundur a ptal se. „Co potřebujete pane sedlák?“ zeptal se Petr.

Sedlák řekl. „Sháním kominíka.“

A Petr odpověděl. „Jestli že sháníte kominíka, jste tu správně. Co Vás trápí?“

„Trápí mě ucpaná kamna a komín. Pojd'te prosím za mnou.“

Oba dva nasedli na koně a jeli na statek. Za chvíli byli na statku. Sedlák vzal žebřík a dal ho na střechu. Kominík si vzal štetku a vylezl na komín. Začal čistit. Po chvíli zavolal.

„Pane sedlák!“

Ten vyběhl a řekl. „Co se děje?“

A Petr odpověděl. „Mám tu příčinu, co vám to ucpalo.“

„Co to tedy je?“

„Spadl vám tam kocour, pantáto.“

Sedlák se zeptal. „Cože? Já sem si říkal, že už jsem ho dlouho neviděl.“

Petr vzal kocoura a slezl s ním dolů. Dal ho panu sedlákovi a říká. „Příště si na něj dávejte větší pozor.“ Petr ještě prošťouchnul kamna i komín.

A sedlák řekl. „Moc vám děkuji pane kominík. Čím bych se vám mohl odvděčit?“

„To nestojí za řeč.“

„Ale stojí, stojí! Paní máma už může konečně uvařit oběd, tak já vás na něj zvu.“

A odběhl do kůlny. Z kůlny vykutálel plný sud piva, paní máma upekla kuře s bramborovou kaší a povidlovo-tvarohové koláče posypané mákem. Jakmile byl oběd hotový, kominík se sedlákem i jeho ženou pořádně najedli, přitukli si trochou piva a před odchodem dal sedlák Petrovi koš plný marmelád, vajíček, sklenici s mlékem, pořádný kus domácího špeku a jitrničku.

Kominík poděkoval a řekl. „Proč si vlastně vykáme. Budeme si tykat. Já se jmenuji Petr a vy?“

„Franta.“

Oba dva si po tykali a stali se z nich velcí přátelé. Kdykoliv pan sedlák potřeboval vyčistit komín, tak Petr přišel na pomoc a za odměnu si odnesl nějakou tu výslužku. Protože pomáhat se sluší.

A děti pamatujte, i vy dospělí, když někomu pomůžete, pomoc se vám vrátí.

Zazvonil zvonec a pohádky byl konec.

80. let vylodění v Normandii

3.- 8. 6. 2024

Článek připravil Vojtěch „Bobr“ Srb

Zpracováno z cest a vlastních zážitků autora

Ráno 6. června po snídani (máme trička vylodění) se jede nejdříve na Mont Saint Michelle. Je to 80 metrů vysoký přílivový ostrov, který je spojen náspem a následně zrušen, protože docházelo k vysychání zátoky; nyní spojuje ostrov s pevninou most.

Rozdíl výšky mořské hladiny při přílivu a odlivu je cca 15 m (nejvíce v Evropě), takže buď je „hora“ obklopena tekutými písky, nebo „plave v moři“. Odlivem se obnažuje mořské dno do vzdálenosti 10–15 km od pobřeží. Městečko bylo za 100leté války jako jediné francouzské. 3x ho obléhali Angličané a nic. Bránil ho slavný du Guesclin. Naštěstí jsem viděl hrad ve Vitré. Sice jen z dálky, ale přece. Mám z internetu výsadek z parašutistů Guliveru.

Průvodce říkal, je to dobrý, ani nekontrolují rezervaci, co nám zařídil Michal. 3 km od opatství je 7 obrovských parkovišť, ze kterých jezdí zadarmo pendly. Před opatstvím nám průvodce dal 1,5hodiny na prohlídku. Ve 12.00 sraz na parkovišti. Nahoru je to prý 10 min. Nám to trvalo 20 min. Všude byly vlajky 80. let výročí a ty Americké. Bylo to hezké městečko s těsnými úzkými uličkami. Hned v první bráně Radara poslal mořský racek. Utíral jsem bílé guano z černých vlasů kapesníkem. Mezitím nám všichni utekli. Vystoupali jsme nahoru. Kontrola tu byla hned 2x! Celým areálem jsme proletěli letem světem. Trochu jsem asi připomínal japonské turisty. V chrámu nás někdo společně vyfotil. Na terase já pak toho racka, rajský dvůr a všechny významné místnosti. Snad se mi podařilo vyfotit i nejstarší část s původním kostelíkem a románskou apsidou. Vyletěli

jsme do zahrad a obcházelí opatství kolem dokola. Asi to inspirovalo J. Rowlingovou u Harryho Pottera. 5ti boká bašta mířila na protější ostrůvek, který kdysi ovládali Angličané. Po postavení bašty už žádný ostrov neměli. Chorche s Pitim v uniformách dostali v hospodě pivo zadara. V jednom obchůdku si kupují pohled a Radar Svatomichalské andělské pivo. Už letíme dolů. Jedna baba se nám připlétla se psem na vodítku v přeplněné uličce podnohy. Dorazíme na most odkud odjíždí pendl. Stál tam ten blbeček, co urážel svou ženu na německém hřbitově, že tu máme ve 12.00 sraz s průvodcem. Né máme sraz až na parkovišti! Bohužel nám ujel bus, ale to bylo dobře. Ještě se k nám přidal poslední zpozdilec. Tak nás jelo 5. Průvodce sice už čekal, ale měli jsme zpoždění jen ¼ hodiny. Tak to bylo v normě.

Další zastávka byla v Sainte-Mère-Eglise. Tak to byla paráda. Pouštěli nám film „Nejdelší den“ (poslal mi ho Chorche). V operaci Neptune a tady postříleli Němci celou rotu F. Jeden skončil ve skleníku a další propadl do hospody. Jen poloslepý John Steel se zachytil na kostelní věži. Když se chtěl odříznout upadl mu nůž a pak dělal, že je mrtvý. Stejně ho zajali. Podařilo se mu utéct a přidat se k jednotce. Umřel poměrně brzy

na rakovinu plic. Kouřil doutníky jako Churchill. Ve stejném filmu hrál i John Wayne. Znáám ho jen z kovbojek a tady hrál majora Cotu, který dostal kluky z pláže. Tak sem jsme se snažili dojet. Honili nás úzkými silničkami až trochu poškrábali Rudého ďábla. Nechci vidět co jim pak řekli. Už vám ten bus nepůjčíme? Neviděli jsme konvoj Liberty. Konečně město. U parkoviště byla socha Theodora Rooswelta (syna prezidenta), který jako nejvyšší důstojník padl na pláži Utah. Dále

pak Camp Geronimo a muzeum před kterým stál (jak jinak Sherman) a malé televizní studio ze kterého přenášeli reportáže. Město bylo přecpáno. Chorche s Pitim zde byli v uniformách. V hospodě, kam se propadl ten parašutista (jeho figura) čekali marně na pivo i když si ho zaplatili. My se podívali na náměstí. Bylo tu podium a řady lavic. Na kostele pochopitelně figura Johna Steela. A visí tam dodnes. V kostele nešlo zaplatit penězi? Jen přes kartu?! Tak si trhněte. Je tu vitráž s parašutisty. Venku pak socha Eisenhowera. Máme hlad. Dáme si s Radarem nějaký párek v rohlíku a pivo. Když se mě ptali, co chci na párek, tak jsem blbec chtěl hořčici. Zapomněl jsem, že je to ta Dijonská! Pálila jako blbec. Pivo nám dali do velkých plastových kelímků. Mám ho dodnes. Nebylo kam si sednout, a tak jsme stáli před hospodou a jedli. Kousek od nás byl průvodce s dalšími průvodci z ostatních busů. Stěžovali si mu, jak jim všichni nadávají, že nic nestihnou. To ten náš asi stihl nejvíc? Tak jsem mu říkal, ať si z toho nic nedělá, že se nám to moc líbí.

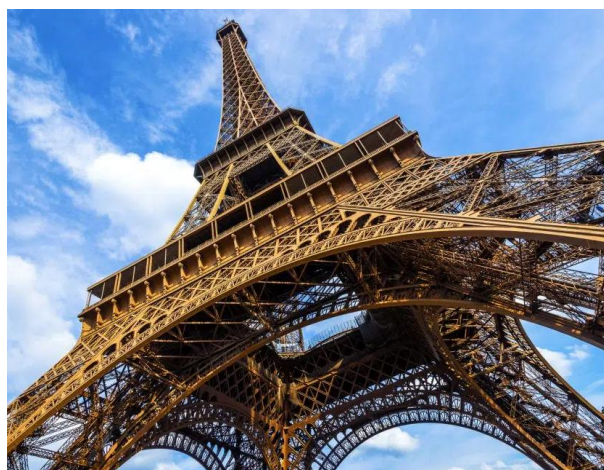
Chtělo se nám hrozně na WC. Na to veřejné byla fronta jako blbec. Tak jdeme k plotu. Ještě máme čas. Zajdeme do Campu Geronimo se podívat na vojenskou techniku. Hned u vstupu bylo pár amíků v zákopu. Zaujal mě hned ten na okraji. V hubě tlustý doutník (yes a viktorka), vyhazoval rýčem hlínu a kope zákopy! Cha. Bylo tu Shermanů jeden vedle druhého a jiné a jiné techniky. Radar mě musel také vyfotit. Dokonce i generálské 3 hvězdičkové auto. Signální rota, jízdni a kavárna, ve které byli jen 4 lidé a zbytek figuríny. Dokonce tam byl i vycpanej pes! Vedle seděl provianták s konzervami a zásobami. Servisní vůz Old Bastard! V jednom jeepu se fotily děti s americkými vojáky.

„Radare vlez si tam také ať mám co poslat tátovi.“ U východu právě přicházeli vojáci v historických uniformách z nějaké ukázky.

Další zajímavé místo bylo Hammeau Motted Saint-Martin-de-Varreville na pláži Utah. Na parkovišti byl památník a Sherman tank Normandie, ve službách Francouzů i jiná technika. Museli jsme se tu s Radarem vyfotit. Na pláži Utah Beach byly rozbité bunkry Wn 10 H612. Jeden blbec si tu hrál na vojáčky a pak z něj vylezlo, že by šel bojovat na stranu Putina! „Tak tam jdi!“ Už jsem se sním nebavil. Nechápu, co tu dělá? Třeba byl na straně Němců? Byly tu hlavní oslavy. Viděl jsme je v televizi. Z té obrovské lodě, kterou jsem viděl na oceánu, hned ráno z ní vyjžděl obojživelník s vyšňořeným dudákem a nějakým oficírem. Dojeli na pláž a začaly oslavy. Sedělo tam hodně veteránů a nešlo tam ani jít. Tak jsem to fotil z dálky. V televizi pak bylo na Kanadské pláži Juno. Jak přinesli veterána na vozíku. Ten se pak chtěl dotknout vody. Určitě mu probíhalo hlavou, kolik kamarádů tady zařvalo. Muzeum jsme opět neviděli.

Už jedeme do Chartres, cca hodinu před Paříží, kde spíme v hotelu Ibis. Po cestě vidíme katedrály v Bayeux a Caen i Fugères s mohutným hradem. Pak u kapsu u Falaise, kde se málem stáhla smyčka a zařvalo tu strašně Němců. Bohužel jich hodně uniklo a pak dělali problémy v Belgii a Holandsku. Stavíme na pumpě. Mám hlad jako herec. Musím si dát nějakou bagetu. Tu tady měli, ale pivo prý ne, až po 22.00 hodině! Tak jsem jim chtěl říci, že mi bude příští rok už 60 sát a že tedy pivo můžu! Koupil jsem si Radka (Radegast) u protivného tlust'ocha v buse. Po cestě jsme si pouštěli film. Do Chartres jsme přijeli zase pozdě, téměř před půlnocí. Ubytování bylo lepší. Padli jsme unavení do postele.

Brzy ráno opět na snídani a jedeme do Paříže. Tlust'och zavřel záchodky, že jsou plné! A co se diví? Napájí nás celý den plnou lednicí Radka?! Busák nás dostal okolo Vítězného oblouku až na nábřeží. Zase se tu po 8 hodinách sejdeme. Všude se stavěly tribuny pro Olympijské hry. Průvodce zajišťoval turistickou prosklenou loď na Seině. My raději půjdeme do Invalidovny. Hned na nábřeží se fotíme s Radarem s Eifelovkou. Zblbnul jsem oba kluky za mnou (Chorcheho a Pitiho) a přidal se k nám i Vlado později Seržant (tím jsme všichni z pozdější The Bands of Kokots). Jdeme podle GPS. V každém parku staví tribuny. Dozvěděl jsem se, že Invalidovnu nestavil až Napoleon. Ludvík XIV. inicioval vznik domu pro staré či nemocné vojáky rozkazem z 24. listopadu 1670. Název je odvozen zkrácením původního hôpital des invalides (nemocnice pro invalidy). Stavba byla roku 1676 dokončena, projekt se postupně rozšířil – přední část měřila 196 metrů a celý komplex měl 15 nádvoří, největší cour d'honneur (čestné nádvoří) bylo určeno k vojenským přehlídkám. Dále byla postavena kaple známá jako Église Saint-Louis des Invalides. Krátce po dostavbě kaple pro veterány Ludvík XIV. přikázal Mansartovi vybudovat oddělenou soukromou královskou kapli, všeobecně nazývanou podle nejvýraznějšího znaku Église du Dôme (Kostel s kopulí katedrální kostel Francouzského vojenského ordinátu). Tato stavba, dokončená 1708, je považována za triumf francouzské barokní architektury, vzorem byla Bazilika svatého Petra v Římě. Nejvýznamnější hrobkou

Invalidovny je hrobka Napoleona Bonaparte (1769 - 1812) v kryptě. Devatenáct let po jeho smrti (1840) však král Ludvík Filip umožnil návrat ostatků zpět do Francie a jejich uložení v kapli sv. Jeronýma v Paříži. Jelikož renovace Invalidovny trvala mnoho let, byly Napoleonovy ostatky přesunuty na honosnější místo pod kopulí až v roce 1861. Popel císaře Napoleona I., který chrání pět nebo šest rakví (materiál: cín, mahagon, olovo a eben) poskládaných jako legendární matřičky uvnitř monumentálního červeného sarkofágu. Samotná sarkofágová hrobka je téměř 4 m dlouhá a přes 2 m široká. Je vyrobena z červeného finského křemence připomínající porfyr a spočívá na podstavci ze zelené žuly. Krypta je hluboká 6 metrů a její šířka měří v průměru 23 m. V kapli Invalidovny spí svůj věčný sen také další členové císařské rodiny, a to Napoleonovi bratři Jérôme a Joseph. Císařův syn – v Čechách nazývaný Orlík.

Musée de l'Armée bylo založeno v roce 1905 sloučením muzea dělostřelectva (musée d'Artillerie) a historického muzea armády (musée historique de l'Armée), která se obě nacházela v Invalidovně. Muzeum dělostřelectva vzniklo za Velké francouzské revoluce a do Invalidovny bylo přemístěno roku 1871. Vzniklo ze dvou vojenských sbírek: královské sbírky zbraní a sbírky princů Condé. K nim byly připojeny sbírky nacházející se v Louvru a dělostřelectva v zámku Vincennes a Pierrefonds. Má několik oddělení starých zbraní na ploše 2500 m². Dále moderní zahrnující období od Ludvíka XIV. do Napoleona III. A oddělení dvou světových válek zahrnující období 1871 -1945.

Tak sem jsme dorazili. Hned u vchodu nám prohledávali batohy. Hlavním vstupem se nedalo jít, a tak jsme šli bočním. Probíhaly tu totiž oslavy s vojenskou kapelou a nastoupenými všemi složkami armády vč. Cizinecké legie. Na nádvoří shlížela obří Napoleonova socha. Koupili jsme si lístky a dali si věci do šatny. Musíme být u sebe, máme totiž jen jedno číslo. Do kostela se nedá jít. Je uzavřen? Nejdříve jdeme na I. a II. sv. válku. Hned v přízemí u schodů je malý tank Renault. Stoupal jsem po schodech a najednou nějaký frantík Marine! Marine! Rozhlížel jsem se po nějaké Marii? Á mám mariňácký tričko! On je mariňák! Potřásli jsme si rukou. V expozici mě zaujaly první plynové masky. Původně jen pytle přes hlavu a ruské bankovky s Leninem. Vylodění v Normandii bylo věnováno hodně prostoru. Byl tu Rupert, německá generálská uniforma i Little Boy. Pak jsme šli na hrob Napoleona. Chodilo se tam i z venku, ale měli jsme vstupenky, tak nás pustili. Byla tu hrobka Josefíny I. manželky Napoleona. V kostele byl nějaký biskup nebo co a probíhaly tu 2 pohřby a jedna svatba. No to je jak jsem psal předtím.

Samozřejmě, že jsme byli zvědaví na Napoleonovu hrobku. To byla prostě paráda. S Radarem jsme se museli společně vyfotit. U východu jsem si koupil figurku Napoleona na památku. Tu jsem ostatně postavil i na stůl v malé restauraci připomínající trochu bufet. Dali jsme si nějaké masové kostky s rýží a pivo. Obsluhoval nás černochoch. Dal jsem si ještě Vídeň. Pokračujeme dál do prostor Napoleonské války. Tady mě zaujal kyrys s dírou po dělostřelecké kouli! To nemohl přežít. Dále kyrys kaplana. Sešli jsme dolů do středověku. Tady mě zase zaujaly 4x brnění Ludvíka XIII. Jak rostl, museli mu udělat větší brnění. Vono totiž není natahovací. Dále brnění všech králů a končilo to antikou.

Už jsme byli celí ucaprtaní. Vyzvedneme si věci. Ti, co ale byli na výletní lodi, nestihli všechny expozice, jelikož jich dost zavřeli.

Tak co dál? Kluci chtěli vidět Vítězný oblouk. Jdeme tedy v tom vedru přes most. Tady je Grand Palais. Během Olympijských her tu byl šerm (naši šermíři byli dost dobří). Chorche se nechal vyfotit před sochou Churchila. „Co děláš s tou ručičkou?“ „Já mám jako hůlku!“ „Aha“. Byla to generálka. V září má dělat Churchila na Veverčí. Byla tu socha Charlese de Gaulle. Takhle volnou Champs - Élysées jsem ještě neviděl. Kluci stopovali, zda je někdo nesveze k Vítěznému oblouku? Bulvár je téměř 2 km dlouhý a 70 m široký.

V dolní části byl Elysejský palác sídlo presidenta. Zaujal mě vstup do Metra a restaurace d'Alsace! Doploužili jsme se k Vítěznému oblouku (celým francouzským názvem Arc de Triomphe de l'Étoile nebo jen Arc de Triomphe) je vítězný oblouk v klasicistním stylu, který dal postavit Napoleon Bonaparte na paměť svého vítězství v bitvě u Slavkova. Oblouk byl vybudován v letech 1806-1836 a stojí uprostřed náměstí Place Charles-de-Gaulle (dříve Place de l'Étoile) na západním konci slavného pařížského bulváru Avenue des Champs-Élysées. Uvnitř stavby je malé muzeum zaměřené na historii objektu. Každý rok u oblouku bývá ukončen cyklistický závod Tour de France. Přístup k památníku je podzemní chodbou. Na jeho střeše je veřejně přístupná vyhlídková terasa. Byl inspirací pro Dianin chrám ve Valticích. Byli jsme smední, jak by řekl seržant. Koupili jsme si 2 kopečky zmrzliny, 2x tak drahé než na nábřeží. No museli jsme zahnat žízeň. Sedíme na lavičce, než najdeme cestu k oblouku. Vedla podchodem. Vstupné za 16 EUR! No to se snadTak do Invalidovny je to 15 EUR a jsou k vidění 3 patra sbírek a tady vyjedeme výtahem jednou nohou, díváme se na město a pak druhou nohou zpět? Fronta jako blbec? Raději ho obejdeme a vyfotíme hrob neznámého vojína.

V dolní části byl Elysejský palác sídlo presidenta. Zaujal mě vstup do Metra a restaurace d'Alsace! Doploužili jsme se k Vítěznému oblouku (celým francouzským názvem Arc de Triomphe de l'Étoile nebo jen Arc de Triomphe) je vítězný oblouk v klasicistním stylu, který dal postavit Napoleon Bonaparte na paměť svého vítězství v bitvě u Slavkova. Oblouk byl vybudován v letech 1806-1836 a stojí uprostřed náměstí Place Charles-de-Gaulle (dříve Place de l'Étoile) na západním konci slavného pařížského bulváru Avenue des Champs-Élysées. Uvnitř stavby je malé muzeum zaměřené na historii objektu. Každý rok u oblouku bývá ukončen cyklistický závod Tour de France. Přístup k památníku je podzemní chodbou. Na jeho střeše je veřejně přístupná vyhlídková terasa. Byl inspirací pro Dianin chrám ve Valticích. Byli jsme smední, jak by řekl seržant. Koupili jsme si 2 kopečky zmrzliny, 2x tak drahé než na nábřeží. No museli jsme zahnat žízeň. Sedíme na lavičce, než najdeme cestu k oblouku. Vedla podchodem. Vstupné za 16 EUR! No to se snadTak do Invalidovny je to 15 EUR a jsou k vidění 3 patra sbírek a tady vyjedeme výtahem jednou nohou, díváme se na město a pak druhou nohou zpět? Fronta jako blbec? Raději ho obejdeme a vyfotíme hrob neznámého vojína.

Jenže máme pořád žízeň. Někde si dáme pivo. Tak najdu hospodu Les Cocotes Arc de Triomphe. Tý jo, tak u ní se vyfotíme! Našli jsme jí po docela dlouhé době. No nevádí. Společná fotka a jsme skupina The Bands of Cocots. Jenže tu mají jen víno, hledáme dál. Našli jsme kavárnu bar Café GV, kde si dáme pivo Pelikán. Napsali jsme tácek. Od barmanky jsme dostali 5 žetonů na WC. Nakonec jsme šli na 2 žetony a 3 jsme vraceli. Cha. Pelikánovo semeno, jak jsem překřtil pivo, jsme si dali ještě jednu rundu. Naladění se vracíme na nábřeží, kde je sraz. Hele Ťong? A v Paříži? Nakoupili jsme si na sváču a do busu na cestu. Pak svačíme na nábřeží. Na srazu už je plno lidí. Jenže bus se nemůže kvůli zácpě k nám prodat. Musíme jít na most. Tady byla legrace. Pozorovali jsme totálně sjetého černocho na refíži mezi pruhy na mostě. Měl tu provizorní spaní. Na prutu měl plechovku na drobné a dával jí řidičům! Na naší přeplněné straně chodníku si druhý černocho roztáhl ručník a vystavil blikající Eifelovky. Když mu tu jeho kravinu rozšlápneš, zaplatíš 10 EUR! Konečně bus. Takhle zacpané město jsem ještě neviděl. Po cestě ven jsem viděl Notre-Dame, Louvre i Conciergerie.

Už jedeme domů. WC funguje. Za chvíli je tma jako v pytli. Krátíme si čas promítáním filmů. Spí se nám blbě. K ránu za rozbřesku hurá do Čech. Vítá nás Přimda. Tady stavíme na pumpě na snídani. Pak už je to paráda. Zbiroh, Točnick se Žebrákem, Beroun a Loděnice a je tu Praha. Vidíme Děvín, Hlubočepy a Zlíchov. Konečně najíždíme na Opatov. Čeká na nás Michal se Zdenou. Vracíme se po D1 na Vlašim, vyprávím jim kudy

projíždíme, kde je nějaký hrad či zámek. Pravonín, Načeradec, Louňovice, Velký Blaník, Kamberk, Šelmbek, Mladá Vožice a u Chotovin najíždíme na naši dálnici. Bez cesty autem, by to Radar nezvládl. Hodili mě domů. Byl to zážitek na celý život.

Konec

Rekord: Bobři u Atlantiku, vlajka v moři

Ztráty: neviděli jsme konvoj Liberty, americký hřbitov, Radar zkolaboval.

Mám jen šlupku větrovku a mikinu. Radara posral mořský racek.

Zisky: Radar jede, odveze nás Michal do Prahy a zpět. Volby do EU parlamentu. Trička, čepice a brašnička. Radar andělské pivo z Mont Saint Michelle. 10 EUR za pohledy a další věci z vylodění pro Hančina přítele. Bands of Kokots první setkání na Veveří, kde jsme se v září setkali s klukem jeho tátou a strejdou při Churchil Day.

Památky Frýdlantska

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek pamatky-frydlantska.cz

Spolek přátel historických památek Frýdlantska, z.s., je českou neziskovou organizací, která se zabývá popularizací historických událostí, osobností, objektů i předmětů hmotné kultury. Spolek několika bývalých průvodců na krásném Státním hradu a zámku Frýdlant. Tedy, abychom byli přesní. Někteří zde provázeli před více než padesáti lety. A někteří se opět po letech k provázení vrátili.

V nynější době připravují projekt „Dotkni se minulosti“, jehož cílem je umožnit nevidomým stejné poznání, jako lidem vidícím.

Výstava, která se otevře v prostorách frýdlantského hradu, si klade za cíl seznámit návštěvníky s pěti majiteli frýdlantského panství, známými válečníky své doby, od roku 1278 do roku 1866.

Výstava nabídne nevidomým návštěvníkům možnosti dotekového rozpoznání replik dobových zbraní stejně jako možnost si osahat 3D modely tváří historických postav, jejich erby, půdorysné zpodobnění objektu frýdlantského hradu a zámku v dané etapě výstavby, artefakty a další předměty z doby původních majitelů panství.

Výstava bude přizpůsobena nevidomým, ale přístupná bude i ostatním návštěvníkům. Výklad bude vhodný i pro školní exkurze v rámci výuky dějepisu/historie.

V plánu je představit více než 60 replik převážně chladných, ale i palných zbraní. Výstava bude zpřístupněna od 1. 4. 2025, neboť výroba replik chladných i palných zbraní, které se ujali nejlepší čeští a slovenští zbrojíři, mečíři a puškaři je náročná nejen ekonomicky, ale i časově.

Další informace naleznete na webových stránkách pamatky-frydlantska.cz

NAŽIVO. BEZ FILTRU. S HUMOREM.

XOXO

POSEDLÍ 2026
DAKAREM

Talk show

- 11.2. Sedlčany
- 12.2. Praha
- 18.2. České Budějovice
- 25.2. Ústí nad Labem
- 26.2. Jablonec nad Nisou

- 04.3. Ostrava
- 05.3. Olomouc
- 18.3. Brno
- 19.3. Plzeň
- 25.3. Hradec Králové

WWW.POSEDLIDAKAREM.CZ

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Tajemný Branišovský les

Článek připravila redakce

Informace čerpány z internetových stránek wikipedia.org a novinky.cz

Branišovský les (také zvaný Bor) je smíšený les, který se rozkládá mezi českobudějovickým sídlištěm Máj, čtvrtí Zavadilka a obcemi Branišov, Mokrý a Třebín. Jižní část přechází v Homolský les, který přiléhá na Letiště České Budějovice. Severovýchodní část lesa je v soudobých mapách označována názvem V Boru, jihozápadní jako Vlčí jáma. Les je známý řadou tragických událostí, pověstí a příběhů popisujících paranormální jevy.

Již samotný vstup do lesa od zchátralého statku U Petřů, též příhodně U lesa zvaného, nepůsobí dvakrát romanticky. V kapliče dnes již není ani oltář, jak se možno ještě leckde dočíst, celý objekt podléhá nejen zubu času, ale i pařátům nenechavců, devastováním bezdomovci a znečišťováním okolí bezohlednými lidmi.

Co však doslova jak světlo lampy můry přitahuje tu část populace, pro níž jsou paranormální jevy realitou, jsou historiky o událostech s lesem pro ně nezpochybnitelně spojenými, jak jinak než temnými, krvavými a nevysvětlitelnými.

První oběti si měl, v raných časech ještě značně bažinatý, les vybrat již před dávnými lety, kdy zde vedla obchodní stezka. Močály měly pohltit zbloudilce i oběti lapků. Ovšem většina „zaručeně pravdivých“ událostí je mnohem novějšího data. Kupř. z roku 1960, kdy ze samoty U pěti zlodějů pocházející muž zažil posun v čase, kdy hodinovou cestu domů na kole absolvoval v čase devětkrát delším. Les se před ním vlnil, stejně jako se pohybovala cesta – střízlivému čtenáři se možná vybaví scéna z filmu Slavnosti sněženek, kde policista zabavuje opilým cyklistům ventilký.

V 70. letech zde sídlila armáda. Dvě dvojice vojáků při střídání ve službě zde přišly o život poté, co jeden z vojáků se po vzoru hororových filmů počal proměňovat v cosi podivného. Vyděšení mládenci, omámeni hrůzou tajemného lesa, se měli postřílet navzájem a zemřít – tedy možná až na jednoho, buď přeživšího, či skonajícího později v nemocnici. Ovšem existují zde výpovědi svědků, že místo činu se nacházelo jinde, stejně jako důvodem měla být obyčejná vzájemná nenávisť.

Vynechat nelze oblíbené UFO – po bližší nespecifikovaný rok měl být les po pádu obrovské zářící koule uzavřen speciální jednotkou, podivně opálené stromy dle stanoviska hochů se stříkačkami pochází z počátku tohoto tisíciletí, kdy v lese a okolí hořela vyschlá místa.

Radno bývalo vyhnout se i stromu oběšenců, kde byl nalezen roku 1927 na oprátce visící mladý pár, později jiná žena, i po skácení zde hlas nabádá k sebevraždě.

Nechybí zde šance potkat místní bílou paní, prostou ženu v bílém, zavražděnou v jedné ze samot, stejně jako nad povrchem se vznášejícího černého muže, zvaného Pán Lesa nebo Černý rytíř. I když ústa a oči byly spatřeny jen náznakem, modré oči nabádají k opuštění lesa, zatímco červené garantují úmysl návštěvníka v lese polapit. Výskyt lysohlávek a jejich konzumentů v lese není zdokumentován.

Co však je nezpochybnitelné, jsou doložené údaje - např. že kaplička před statkem U Petřů pochází z roku 1915 a dala ji zbudovat Kateřina Gramanová pro uctění zesnulého manžela Josefa, že křížek u odbočky ze silnice k tomuto místu je z roku 1850, nebo že síť cyklostezek byla vybudována roku 2014. Bohužel právě jednomu z jejich uživatelů se vyjíždka na kole stala osudnou – někdo za touto tragédií vidí zlé duchy, vyšetřovatelé mají kupodivu jiný náhled (příčinou podle nich byla vysoká rychlost).

Les je přístupný stejně „badatelům“, tak i po naučné stezce prostým turistům, pro cyklisty však platí pozor na rychlost a lesní terén, a duchům se raději vyhybejte všichni.

Všem děkujeme za účast a těšíme se na setkání na kulturních akcích v příštím roce po celé České republice.

Setkání bičářů a bičářek PRÁSK v naší režii v roce 2026 již neproběhne...

RECENZIE

Novela Lucy

Článek připravila autorka Lenka Oborná
Informace čerpány z autorky povídek

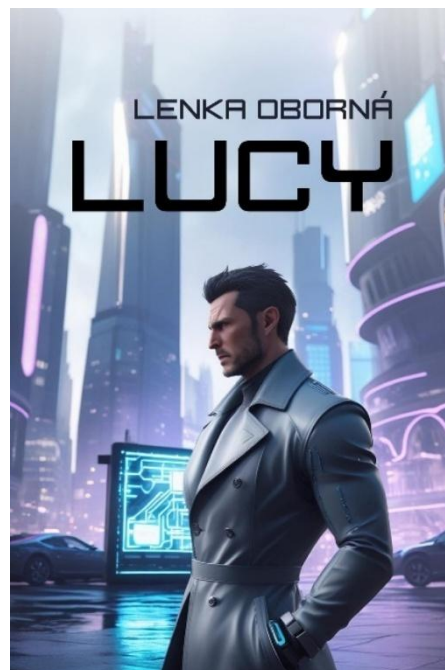
Přicházím s novelou Lucy. Jedná se o sci-fi z blízké budoucnosti. Přichází s dlouho diskutovanou otázkou do budoucna. Novým pojetím vyšetřování a novými zákony.

Lucy je má první samostatnou novelou.

Anotace

Jaký bude svět v roce 2080? Budeme mít jako lidé stejná práva? Bude někdo nad námi, třeba umělá inteligence, nebo budeme stále vrcholem společnosti? Bude mít nějaký živý tvor stejná práva jako my? Jak bude vypadat kriminální oddělení? Bude jedno pro lidi, další pro něco nebo někoho jiného? Možná na konci příběhu zjistíte, že by se vám takový svět vlastně líbil.

Lucy můžete v e-podobě zakoupit na všech dobrých knižních e-shopech, tištěnou na eknihyjedou.cz

Chcete ukázkou? Zde je...

„Lucy! Luuuucyyy!!!“

Tom si může vykřičet plíce, a Lucy nikde. Zadní branka na zahradě je otevřená, musela odejít tudy, ale ne, Lucy sama nikam nechodí a branka bývá zavřená.

Už je tma a Tom dostal o Lucy strach. Nikde ji nemohl najít a hlavou se mu začaly honit myšlenky na únos. Lucy se přece sama ven bojí.

Prohledal celý dům i zahradu. Zburcoval rodiče, Hanu a Marka, a vydali se Lucy hledat. Chodili tmavým lesem, i s baterkami, měli co dělat, aby se neztratili a viděli se navzájem, natož aby někoho našli.

Tmou se neslo jen jejich zoufalé volání.

„Zavoláme policii,“ rozhodl Marek, „jinak se ztratíme taky. Pojd'me domů.“

Pospíšili si. „Tati, tati, pojd' sem, podívej!“ Tom vyděšeně ukazoval na kapky krve na chodníčku. Marek si pospíšil k telefonu.

„Komisařka Dejlová, jak vám mohu pomoci?“

„Šťastný, tedy v této chvíli nešťastný, promiňte, jmenuji se Šťastný a chci nahlásit pohřešování naší Lucy. Nemůžeme ji nikde najít. Nikam sama nechodí, možná je zraněná, na zahradě jsme našli kapky krve. Nemusí být její, ale...“

„Zůstaňte doma, někoho k vám pošlu, lokaci tu vidím.“

Za okny jsou za pár minut vidět příjíždějící modré majáky. Tři policejní auta, z nichž vyleze sedm policistů s reflektory.

„Dobrý den. Ukážete nám místo?“

Táta policisty vede na zahradu, ukáže krev na chodníčku, kousek od lavičky, a otevřenou branku.

Policisté s reflektory se vydají brankou směrem k lesu.

Důrazně nám doporučují zůstat doma.

„Tak pánové jdeme, udělejte rojnici, pořádně sviťte reflektory, ať nám nic neunikne.“ Inspektor Hašek dává úsečné a důrazné příkazy. Pracuje na kriminálce-A už osm let. Když se v roce 2072 nové oddělení zakládalo, měl o pozici velký zájem.

Postupně po zádech jiných prolezl až na místo komisaře, všichni vědí, že by rád obsadil místo inspektora a čeká na každou chybu Dejlové. Všichni to o něm vědí a děsí se představy, že by jim věčně nepřátelský, egocentrický, pětatřicetiletý Hašek, neustále žijící u své matky, velel.

On teď nesmí nic zkazit ani podcenit. Na dnešní noční směnu nastupoval v osmnáct hodin, jako vždy čistě oholený a v perfektně nažehlené uniformě, i když ji nosit nemusel, měl ji rád, přidávala mu na vážnosti.

Dejlová mu dala na povel vzít chlapy a pokusit se najít Lucy. Jeli na okraj Prahy, už v autě svým podřízeným kladl na srdce, že nesmí nic podcenit. Vzhledem ke tmě musí mít oči nastražené, aby jim neunikl sebemenší důkaz nebo stopa.

Od rodiny získal popis Lucy a prohlédl stopy krve na chodníčku. Jednoho muže nechal s rodinou, prohledat zahradu a vzít vzorky krve.

A jak to bylo dál se dozvíte již v knize...

Jeňoule a Lad'oule,

malí čarodějové z chaloupky uprostřed lesů

Kouzelné dýně

Pohádku připravila Martina Kovářová

Vlastní autorská tvorba redaktorky

„Páni, ta je teda obrovská! Letos se nám hezky zadařilo. Tolik dýní jsme ještě nikdy neměli!“ Křičel Lad'oule a běhal po zahrádce a kochal se podzimními výpěstky.

„To máš pravdu kamaráde.“ Dodal Jeňoule.

„Takové dýně by určitě vyhrály i v nějaké soutěži.“

V tu chvíli se na sebe oba podívali a dostali bláznivý nápad. Co kdyby letos v lese uspořádali dýňový večírek. Jenže připravit takový večírek není jenom tak. To musíte vyrobit pozvánky, rozeslat je. Připravit výzdobu a nějaké to občerstvení. Oba se posadili vedle té největší dýně a přemýšleli, jak to vše vymyslet, a hlavně zvládnout, aby se to zdařilo.

Lad'oule navrhl, že pozvánky by mohli napsat na spadané listí a pan vrána by je mohl roznést po celém lese. Sice to není žádný poštovní holub, ale kdyby mu třeba pomohl i pan datel, mohli by to společně zvládnout.

„Hlavně nesmíme na nikoho zapomenout.“ Připomínal Jeňoule.

„To máš pravdu.“ Přikyvoval Lad'oule a dodal.

„Kdybychom třeba zapomněli na pana jezevce, tak nám to neodpustí, víš, jak je vždy mrzutý a nabroušený. Taky nesmíme zapomenout na ostatní skřítky a víly a možná bychom měli pozvat i ty nejvyšší.“

„Ty si snad upad na hlavu, nebo ti na ni spadla nějaká dýně?“ Vyjevil se Jeňoule. „Ty chceš vážně pozvat Hromburu, v tom případě to musí být eňo ňuňo, jinak to zase zavání průšvihem.“

Nasbírali spadané listí a v chaloupce se pustili do pozvámek.

„Ty si ale jelito jelitovité.“ Rozčiloval se Jeňoule. „Vždyť to máš samou kaňku!“

„No co, co, co.“ Bránil se Lad'oule. „Je to takto aspoň originální.“

„A od kdy se píše dýňový večírek s měkkým i? Kde si to slyšel dýňový večírek?“

Lad'oule se trochu zastyděl a hned to přepsal, po chvíli se však dal do smíchu.

„Tak ty se mně tu směješ že mám špatné i a od kdy se píše večírek s f, já teda žádný fečírek neznám.“

Oba přestali psát, chvíli se tvářili naštvaně, ale nakonec se rozesmáli a uznali, že večírek bude asi fajn, ale žádní pravopisci z nich asi nikdy nebudou. Navíc si řekli, že lepší chybná pozvánka než žádná. A že zvířátka, budou ráda, že se něco koná a určitě je nikdo nebude známkovat. Až možná na starého jezevce, protože jak ho všichni známe víme, že bývá dosti nabroušený. Když pozvánky předaly panu vránovi a panu datlovi, aby je roznesli pustili se do příprav.

Lad'oule vytáhl trakářek a začal dýně převážet na palouček, kde se celá ta paráda měla odehrát. Jeňoule zatím řádl v kuchyni. Chystal dýňový džus, dýňový koláč a dýňové jednohubky. Za chvíli se lesem linul příšerný smrad. Jeňoule si mezi pečením koláčků schrupnul a celý plech spálil. Probudil ho až Lad'oule, který s ním trásl a křičel že jim vyhoří domeček.

„Víš co? V kuchyni to raději dodělám já a ty odvoz zbytek dýni na trakářku.“ Lad'oule byl přeci jen v kuchyni šikovnější.

„Páni to vypadá skvěle.“ Kochal se Jeňoule výzdobou.

Všude byly dýně a spousty světýlek, k poslechu i tanci hrála cvrččí kapela, pan lišák zpíval a veverka je doprovázela na tamburínu. Vše bylo připraveno a večírek mohl začít. Všichni přišli krásně ustrojení a s dobrou náladou. Kdo měl a mohl, tak donesl dýni. Součástí večírku byla i soutěž o nejhezčí, největší, a i o originální dýni. Tyto tři kategorie pečlivě kontroloval a hodnotil pan sýček s paní sovou. Tančilo se, jedlo, byla velká legrace a všem se večírek moc líbil.

V tom najednou Jeňoule úplně ztuhl a začal koktat.

„Ty, ty ty . ty La la la lad'oule, ty ty ty si váááá žně pozval i Hrom hrom hrombura?“

„Néééé vždyť jsme se domlouvali, že ho zvat nebudeme, že to bude jen pro pozvané z našeho lesa a ti tu jsou všichni. Snad jsme na nikoho nezapomněli, ale mám pocit, že tu všichni jsou.“

V tom případě to byla docela záhada, jak se tedy Hrombura o večírku dozvěděl a co tu vlastně dělá??? Brada spadla oběma, když se v povzdálí objevili i další postavy.

„No nazdar!!!“ Vyjekl Lad'oule. „To je celá čarodějnická komise, já snad padnu anebo se raději schovám do nějaké z dýní.“ A hned se začal jednou dýní prokousávat, když už byl skoro vevnitř a čouhaly jen nohy uslyšel známý hlas.

„Ehm ehm, to je snad nějaká speciální vsuvka tohoto večírku? Někaké televarieté?“ Lad'oule věděl, že Hrombura stojí vedle něj. Ten jej vytáhl za nohy a začal se smát.

„No jasně Lad'oule a Jeňoule, dvě známé firmy.“ Zbytek komise jen mlčky přikyvoval.

„Já sem si říkal, co se to tu děje a on je tu nějaký bláznivý večírek. No Lad'oule to si se tedy parádně oháknul.“ Smál se Hrombura.

Lad'oule byl celý od dýňové dužiny. Koukal na Hrombura a trochu se styděl. Ten si vše procházel a důkladně prohlížel dokonce ochutnal i některé z dýňových specialit. Jeňoule dal kapele znamení, aby tam hodili něco rychlejšího, aby se party trošku rozjela. Po chvíli tancoval už i Hrombura, vypadalo že on i zbytek komise se náramně baví. Soutěž o největší dýni nakonec vyhrál Jeňoule a Lad'oule, dýně měla skoro dva metry. Nejhezčí dýni měla paní veverka. Byla sice malá ale za to krásně oranžová, kulatá a na sobě měla nakreslený bláznivý obličej. První místo originální dýně dostal skřítek Pidlinožka, který dýni vyřezal a udělal z ní skřítku a dovnitř dal dokonce svíčku, a tak dýně krásně svítila.

Když už byla zábava v plném proudu přiklonil se Hrombura k našim dvěma čarodějům a zeptal se. „A co závěrečné číslo? Máte?“

„Jasně, jasně že máme za chvíli je na řadě.“ Kasal se Lad'oule.

Jeňoule jej odtáhl bokem a tůkal si na čelo. „Závěrečné číslo? My něco takového jako máme? Ty si snad upad, nebo ti ta dýně zacpala uši. Nic takového přeci připraveno nemáme. To bude zase průšvih.“ Chytl se za hlavu, ale Lad'oule se nenechal rozhodit.

Požádal kapelu o fanfáru a řekl všem ať se usadí. Potom něco zamumlal a dýně se začaly vznášet a tančit. Všichni koukali pusu dokořán. Jenže v tom začaly dýně padat a rozbíjet se na kousky všichni byli od dýňové dužiny a hrozně se rozčilovali.

„Já to říkal, průšvih, průšvih. Zase ostuda!!!!“ Panu jezevci dokonce jeden kousek zaskočil a začal se dusit. Jeňoule a Lad'oule začali brát roha. Hrombura je oba zatáhl za pláště a posadil na zem. Ukázal na ústa ať mlčí a dívají se. Hrombura si něco zamumlal.

V tom jako by vše dostalo zpětný chod dýně se vrátili do původního stavu a jako by se nic nestalo, všichni zase seděli a čekali co bude. Potom Hrombura nenápadně něco zamumlal do ruky a pak jimi potřásl našim čarodějům. A pobídl ať začnou znova.

Ti na to moc odvahy neměli, ale nenechali se dlouho pobízet. Máchli rukama a dýně začaly tančit nad hlavami a všechny najednou krásně svítily. Nakonec se všechny proměnili v dýňová zvířátka, která se snesla na zem a byly z nich zase obyčejné dýně.

Všichni tleskaly a jásali. Jeňoule a Lad'oule zašeptali. „Děkujeme.“ Hrombura mlčky přikývl a se zbytkem komise se vydali k domovu. V postýlkách pak na vše vzpomínali.

„Ten Hrombura přeci jen není tak špatný, zachránil nám celý večírek.“ „Jojo, byla to paráda, ale už dobrou.“

A zda je čekají ještě nějaká další dobrodružství? Kdo ví.....

Biče, všude kam se podíváš

A něco na konec... A nebo možná ne...

Článek připravil Martin Štulla

informace sesbírány pro projekt o historii práskání bičem

Nakonec se podíváme na práskání bičem a soutěže z trochu jiného pohledu. Zápas s bičem lze provádět jako rituál, show nebo sport, který je také známý jako whip box.

U nás se už tato činnost objevila ve formě povídky „Souboj“. Povídka je z knihy „Na vlně 57 metrů“ od Otakara Batličky z roku 1968. Batlička ve svých přímočarých dobrodružných příbězích využíval vlastních cestovatelských zážitků a situoval je do všech koutů světa, především do Jižní Ameriky a jejích pralesů. I když realie jeho povídek nejsou vždy zcela přesné, působivá atmosféra, čest, akce a napětí nechybí nikdy.

Také například Nikolaj Leskov ve svém románu Zakletý poutník z roku 1873 popisuje starý středoasijský zvyk nabídkového řízení. Aby se vyhnuli nepřiměřeně vysokým cenám, řeší dva zájemci s nejvyšší nabídkou problém soubojem bičem: zatímco se drží levou rukou, střídavě se bičují, dokud se jeden z nich nevzdá.

A teď už přímo na konkrétní případy, kde se podobné aktivity provozují.

WHIP BOXING

Whip boxing je novějším sportem v Austrálii a je vrcholem programu rozvoje dovedností pro uživatele bičů. Tento sport vznikl v roce 2002 a je vhodný pro všechny bičáře, kteří si přejí zlepšit a uplatnit své dovednosti.

Účel whipboxu je ve skutečnosti dvojitý:

- Poskytnout nadšencům whipboxu příležitost uplatnit své znalosti o whipboxu a jeho používání v praxi

- Zlepšit a rozvíjet dovednosti a schopnosti účastníků, včetně hráčů, trenérů a funkcionářů.

Jaké jsou cíle whipboxu?

Rozvoj dovedností:

Poskytnout lidem příležitost k soutěživému rozvoji v organizovaném, strukturovaném a kontrolovaném prostředí;

Kvalitní koučování:

Poskytnout hráčům dostatek tréninkového času, kvalitní koučování a starostlivý dohled;

Sociální zralost:

Poskytnout hráčům zdravé a konstruktivní prostředí pro společenský rozvoj;

Pokročilá soutěživost:

Umožnit hráčům seznámení se s národními a mezinárodními soutěžemi.

CACI

Caci je forma boje bičem nebo holí. Zdá se, že pochází z ostrova Flores ve východní Nusa Tenggara, ale praktikuje se také na sousedních ostrovech Bali a Lombok v Indonésii.

Caci je prováděna především lidmi z kmene Manggarai v západních částech ostrova Flores a také v sousedním regentství Ngada. Tato podívaná na souboje bičů, která vznikla jako součást rituálu dožínky, se stala atrakcí pro zahraniční i domácí návštěvníky.

Soutěžící mají odhalenou hrud' a na sobě kalhoty zakryté vyšíváním tkaným sarung songke. Jejich spodní část zad a kotníky zdobí malé cinkavé rolničky, které při pohybu a boji vydávají zvláštní zvuky. Horní část těla je záměrně odkryta, aby byla vystavena bičům. Přilby jsou vyrobeny z buvolí kůže, která je zabalena do barevných látek s pokrývkami hlavy připomínajícími rohy, spolu s pokrývkami hlavy, které se nosí přes obličej.

Existují dva typy caci: s bičem (tereng nebo agang) nebo holí (agang). Bič může být dlouhý nebo krátký. Krátký bič odpovídá cambuku z Jávy a měří 3 stopy (0,91 m) na délku. Dlouhý bič je dlouhý 5–6 stop (1,5–1,8 m) a je vyroben z palmových stonků svázaných buď ratanem, nebo proužky kůže vodního buvola. Hůl je nezdobený kus tvrdého dřeva o délce 1–1,5 yardu (0,91–1,37 m) a průměru 2 palce (5,1 cm).

Štít má kulatý nebo eliptický tvar. Také tradičně nezdobený, je známý jako giling nebo nggiling, pokud je vyroben z buvolí kůže, a perisai kayu, pokud je vyroben ze dřeva. V regentství Manggarai se tradičně praktikoval jak bič, tak hůl, ale dnes je hůl k vidění jen zřídka. Na Bali a v regentství Ngada existuje pouze hůlková forma.

Caci je v moderní době často mylně považován za tanec, ale ve skutečnosti to bylo po celou dobu své historie až do 70. let 20. století realistické bojové umění. Ostřílení bojovníci měli na horní části těla silné jizvy, zatímco poražení měli na tváři ještě více stopy po poraženém úderu, nebo ještě hůře – měli jedno oko slepé. Dnes jsou však zranění obvykle dostatečně mělká, aby se zahojila během několika dní.

Caci kdysi sloužila jako forma řešení sporů nebo konfliktů uvnitř vesnic a mezi vesnicemi. V dřívějších dobách se konaly mistrovské zápasy, ve kterých bylo cílem oslepit oko soupeře. Ačkoli je caci často považována za poněkud hravou soutěžní sportovní událost, má také obětní funkci. Podle místní víry, pokud je zbičován hřbet těla bojovníka, bude to dobrá sklizeň. Krev kapající z rány je obětinou předkům za úrodnost půdy.

LATIGO Y DAGA

Velmi podobné je i **Latigo y Daga**, které je filipínským bojovým uměním. Zaměřuje se na používání flexibilních zbraní, zejména bičů. Kombinuje prvky z řady bojových umění, která se vyskytují v Malajsii, na Filipínách a v Indonésii.

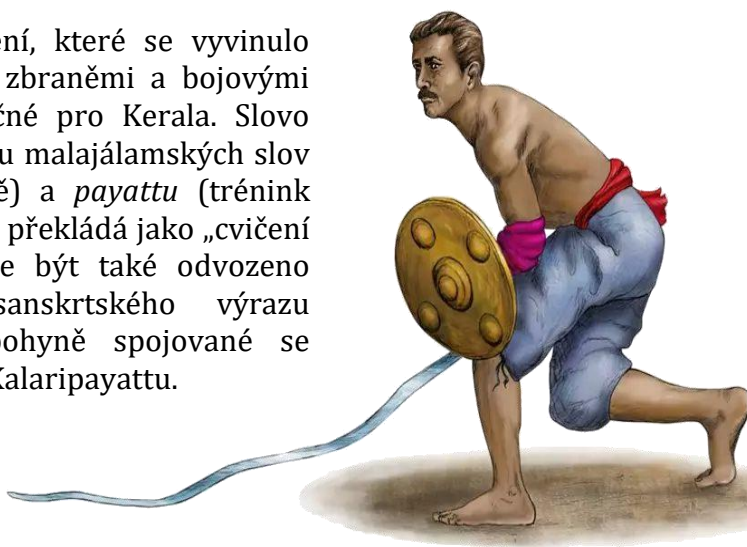
Systém Latigo y Daga byl formulován v roce 1987 Tomem Meadowsem. Díky svému výzkumu a zkušenostem s prací s různými biči ve spojení s různými systémy a styly bojových umění vytvořil Latigo y Daga a vyvinul standardizovaný slovník pro techniky biče. Primárními aspekty Latigo y Daga jsou použití 4 stop dlouhého biče, kombinace použití dýky s bičem a použití prázdné ruky s bičem.

KALARIPAYATTU

Ještě se určitě musím zmínit o **Kalaripayattu** z důvodu použití jednoho netradičního biče. **Kalaripayattu** (ke[ɭerip:ɐjet:ɿ]), také známý jednoduše jako **Kalari**, je indické bojové umění, které vzniklo na jihozápadním pobřeží Indie, v dnešní Keralě, během 3. století př. n. l. Kalaripayattu je považováno za „matku všech bojových umění“.

Kalaripayattu je bojové umění, které se vyvinulo z bojových technik bojiště se zbraněmi a bojovými technikami, které jsou jedinečné pro Kerala. Slovo *kalaripayattu* je kombinací dvou malajálamských slov – *kalari* (cvičiště nebo bojiště) a *payattu* (trénink bojových umění), což se zhruba překládá jako „cvičení v umění bojiště“. *Kalari* může být také odvozeno z malajálamského nebo sanskrtského výrazu *Khloorika*, což je jméno bohyně spojované se šaktismem, která je uctívána v Kalaripayattu.

Oživení veřejného zájmu o Kalaripayattu začalo ve 20. letech 20. století v Thalassery jako součást vlny znovuobjevování tradičního umění v jižní Indii a pokračovalo až do 70. let 20. století, kdy se po celý svět začal zajímat o bojová umění.

Jednou ze zbraní tohoto bojového umění je Urumi.

Urumi je meč s pružnou čepelí podobnou biči, pocházející z dnešní Keraly na indickém subkontinentu. Zachází se s ním jako s ocelovým bičem, a proto vyžaduje předchozí znalost této zbraně i meče. Z tohoto důvodu se Urumi vždy vyučuje jako poslední v indických bojových uměních jako je Kalaripayattu. Slovo urumi se používá k označení zbraně v Malayalam. V Keralě také nazývá Chuttuval, z malajálamských slov pro „navíjení“ nebo „předení“, (chuttu) a „meč“ (val). Rukojeť Urumi je vyrobena ze železa nebo mosazi a je totožná s rukojetí talwar (zakřiveného meče). Čepel je vyrobena

z pružné ohraněné oceli o šířce 1,9 až 2,54 cm. V ideálním případě by délka čepele měla být stejná jako rozpětí – obvykle mezi 1,2 až 1,7 metrů.

Na jihu Indie, na ostrovním státě Srí Lanka, byla podobná zbraň vyvinuta pod stejným názvem, ale s odlišnými vlastnostmi. Urumi se často skládal z malého jílce s až 32, mnohem menšími, ohebnými čepelemi a má typicky dvě rukojeti, každá se drží v jedné ruce. Ty jsou často ovládány žáky sinhálského bojového umění Angampora.

Další informace naleznete na www.historiepraskanibicem.cz

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Jízdenky

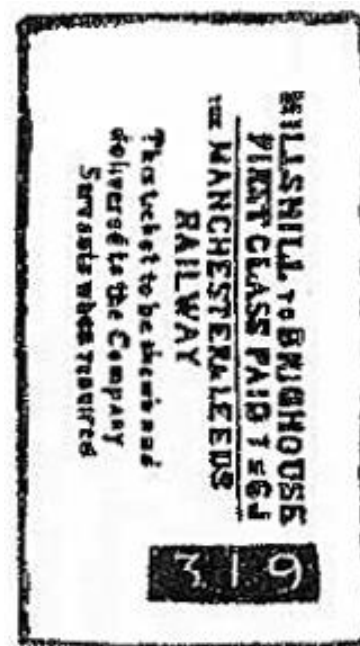
Článek připravila *Martin Štulla*

Informace čerpány z internetových stránek alanbutschek.cz a *ČD Nostalgie*

Jízdenka je nejčastější druh jízdního dokladu. Zpravidla dokládá, nebo podmiňuje uzavření přepravní smlouvy a zaplacení jízdného (nejde-li o bezplatnou jízdenku). Setkáváme se s ní téměř ve všech veřejných dopravních prostředcích. Jak vlastně vznikly? Kdo je vymyslel?

O vznik lepenkových jízdenek se zasloužil **Thomas Edmondson** (30. 6. 1792 - 22. 5. 1851) ze Spojeného království Velké Británie a Irska. Ve svých 44 letech, v červenci 1836, vstoupil do služeb železniční společnosti Newcastle and Carlisle Railway. Stal se přednostou stanice Milton.

A právě v Miltonu vyvinul první jízdenky vytištěné na vícevrstevném papíru, tedy lepence. Odtud jízdenky dostaly název **lepenkové** nebo **kartonové** jízdenky. Zprvu se jednalo o experimentování s lepenkovými jízdenkami menších rozměrů, 39 x 29 mm, na kterých byla natištěna trasa. Jízdenky byly podle jednotlivých cílových stanic vloženy do svislých trubek, kde protizávaží navíc umožnilo posunutí další jízdenky po vytáhnutí předešlé. Číslo jízdenky se dopisovalo ručně. **K zahájení výdeje těchto lepenkových jízdenek došlo patrně v roce 1837.**

V roce 1839 Thomas Edmondson zdokonalil tisk lepenkových jízdenek doplněný o číslo jízdenky. Tím se mimo jiné učinila přítrž podvodům, neboť železniční zřízení si občas ponechali vlivem chatrné evidence prodaných papírových jízdenek vybrané peníze ve své kapse. Stroj na tisk jízdenek si nechal Thomas Edmondson patentovat (patent No. 8266), část stroje na tisk jízdenek byla dokončena na jaře 1839. V roce 1839 či 1840 si nechal Thomas Edmondson patentovat rovněž datumové razidlo (komposter) a průštipky, neboli kleště na proštipnutí jízdenek.

Lepenkové jízdenky si postupně našly oblibu v různých zemích světa. V sousedním Německu byly zavedeny v roce 1848, tedy 9 let po jejich rozmachu v Anglii.

Musíme poznamenat, že historie lepenkových jízdenek z období před vznikem Československa není do dnešních dnů uspokojivě zmapována. Podrobnější údaje budou pravděpodobně v různých archivech a teprve čekají na zpracování.

Po roce 1855 se do našich zemí dostala z Anglie jízdenka kartonová.

Prameny uvádějí její zavedení v roce 1858 na Ústecko-teplické železnici. Od roku 1865 je zavedly i státní dráhy a jezdili na ně cestující mezi Brnem a Prahou a později na celé trati Děčín-Praha-Brno-Vídeň. V roce 1868 zavedla Dráha císařovny Alžběty, mimo jiné také vlastní tratě z Českých Budějovic do Lince, měsíční žakovské jízdenky. Ve 3. Třídě mohli rodiče žakovské zaplatit měsíčně 2 zlaté a 50 krejcarů za jednu míli, pro dva sourozence stála jedna míle 3 zlaté.

Ve druhé polovině 19. století poznali cestující společně s kartonovými jízdenkami i další novinku, proštipovací kleště průvodčích. Z Německa se k nám dostala i daň ze vstupu do prostor prohlášených železnicí za uzavřené, tzv. peronka, která se rychle rozšířila, a začaly jí používat všechny železnice.

V současné době se kartonové jízdenky a proštipovací kleště vyskytují již jen sporadicky při jízdách zvláštních vlaků. Vstupenka na nástupiště, tzv. peronka, však naprosto spolehlivě přečkala habsburskou monarchii i 1. světovou válku a věrně sloužila i za první republiky.

Vstupenek na nástupiště, peronek, se nevzdala ani naše socialistická republika, při odchodu z nástupiště se musela ještě v roce 1957 vracet. Daň ze vstupu, neboli peronka, proklouzla tiše a nepozorovaně i do dnešních demokratických časů pod názvem „vstupenka pro využití přepravních prostor.“

Kartonová jízdenka, odborně řečeno přířez o rozměrech 57 x 30,5 mm, provázela jako jízdní doklad miliony cestujících. Tiskly se centrálně v bývalé tiskárně v Praze v Husitské ulici a jejich konec přišel s nástupem počítačových terminálů a přenosných osobních pokladen na sklonku 20. století.

REPORTÁŽ

Připravila Pavla Štullová

Přednáška Martina Štulky o historii práskání bičem v Jihočeském muzeu

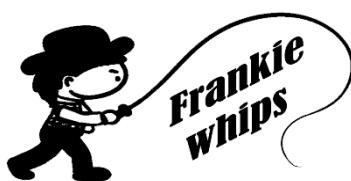

Přednáška o historii práskání bičem může proběhnout i u Vás. Napište nám.

Připravujeme...

Děkujeme...

The WhipperSnapper
www.bombasticwhips.com

Internetový časopis KELTOVINY

vydává spolek Keltoviny z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

*Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Martina Nováková, Jitka Poláková, Kristýna Strnadová,
Marie Ondová, Mária Kalincová, Jana Šašková, Martina Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický,
Katka Hrabáková, Ondřej Frencl, Dagmar Wilčková, Lucie Volková, ...*

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

Titulní strana: Hana Míková

KALENDÁŘ 2026

ANEB KDE NÁS POTKÁTE...

5. dubna

18. dubna

9. května

16. května

6. června

27. června

11.-12. června

1. srpna

8. srpna

15. srpna

29. srpna

Velikonoce - Vítkův Hrádek

Bouřlivá taškařice - Sázavka

Roštejnský hodokvas - Roštejn

Zbýšovská pouť časem - Zbýšov

Country na kolejích - Chřenovice

Zámecké slavnosti - Kvasiny

Historický festival - Zubštejn

Bitva - Mělník

Bitva - Jemnice

Žumberské slavnosti řemesel - Žumberk

Královská Čáslav - Čáslav

AKCE POSTUPNĚ DOPLŇUJEME...

www.historiepraskanibicem.cz